

శ్రీ రస్తు.

రాజశేఖరవిలాసము

క వి సా ర్య భా మ

కూచిమంచి తిమ్మకవి ప్రణీతము.

ప బ్లి షరు:-

శ్రీ రామాబుక్ డిపో,

రాజమండ్రి.

శ్రీకృష్ణామద్రాక్షరశాల రాజమండ్రి.

1934.

కాపీరైటు)

(వెల 0-12-0

IP

శ్రీ రస్తు. రాజశేఖరవిలాసము.

ప్రీతిక.

శ్రీనగజాతపద్యులు చెల్వమెలుంగులుగా వియన్నదీ
ధ్వజము తెల్ల గర్జితకదంబముగా రజతాచలాంబరా
స్థాని వసించు శర్వజలదంబు కృపారసధార మీఱ మ
న్మానసబర్హి నెంతయు ఘనంబుగ సంతస మొందఁజేయుతన్.

1

చ. కరిముఖుఁ గన్నతల్లి శశిఖండవిభూషణకూర్మగాణి భూ
ధరనరు ముద్దుపట్టి నిజదాసగృహంగణకల్పవల్లి కి
న్నరగరుడోరగాద్యచరనవ్యకిరీటమణిప్రభాతివి
స్ఫురితపదాబ్జ యాత్రిపురసుందరి మాకు నభీష్ట మిచ్చుతన్.

2

ఉ. వల్లవపల్లవాధరు లవారితభక్తినిజాలుఁడంచుఁ ద
న్మెల్లనఁ బిల్చి యెంతయును మేలగుకొవ్విరిబోల్పొంగ, తా
న్మొల్లక యల్ల కప్పికొని యుంచినబంతు లొసంగు మంచు భా
సిల్లుకుచంబు లంటుచు హసించు ముకుందుఁ డభీష్టమిచ్చుతన్.

3

గీ. కమలజార్చితమృదుపదకనుల యైన
కమల మాయంట నేప్రాద్దు కడుముదమున
నిలిచి యభిలషితార్థముల్ గలుగఁ జేసి
చిరతంబైనకృపను రక్షించుఁగాత.

4

క. ఎంచఁ దగునంచతేజిని
జంచలగతి నెక్కుజాణ సరసిజగర్భం
డంచితమతిచేఁ దానొన
రించుంగావుతను మాకుఁ బ్రేమకృత భముల్.

5

సీ. వేదాదివిద్యల వెలయించుపూబోడి • నెటి భక్తతతిఁ బోయ నీలవేణి
యరుకవిత్వప్రాధియైన గూర్చుకళ్యాణి • మహనీయపుస్తకమహితపాణి
నిఖిలగీర్వాణవన్నితసద్గుణశ్రేణి • నిజలోచనప్రభాః ర్జితైః
ఘోరిగోతుంగ నైకతసన్నిభశ్రేణి • రాజీవభవునిగాగాబురాణి
తే. సమదపికవాణి యవ్యాణిసంతతంబు

మదిని దైవార రచియించు మత్పిబంధ

మరసి దుర్దోషరహితమానట్లుగాను

జిరకృపానూర్తిఁ బరిపూర్తి చేయుఁగాత.

6

చ. పాలుపుగ నీశుకంతమునఁ బూనినయట్టితపార మాలికల్
వలనుఁగజూచి గొప్పలుగ పండినయంద్రము లంచుభ్రాంతిలో
పల జనియించి తుండమునఁ బట్టివడిం దివియంగఁ జూచు వి
ద్యలగురుఁ డేకదంతుఁడుముదంబున మత్కృతిఁ బోసుఁగావుతఁ.

7

చ. రవి శశి భౌమ సౌమ్య మరరాడ్గురు భాగవ మంద రాహు కే
తువు లనఁ బేరుఁ గల్గి యలతోయజగర్భసు రేంద్రముఖ్యు లె
దివిజుల కెల్లకోరిక లతిస్థిగమానసు లైయొసంగుచుకొ
భువిని బ్రసిద్ధు లైనగ్రహముల్ మముఁ బోతురు నావుతంగుపకొ.

8

సీ. కచ్చనైవలంబులఁ గట్టినైకతంబుల • గొమ గారువత్తోజకోకములను
లాలితబాహున్యజాళ నాళంబుల • నిరుపమలోచనేందీవరములఁ
గమనీయతరపాదకహ్లాదదళముల • మానైన దరహాసపేనములను
బంధురకరతల సంకేతహంబుల • వరవలి వీచికావ్రాతములను
తే. భాసిలుచు నుండు గిరిజావిలాససరసి

నమరఁ గ్కిఁంచుగిరిశహంసము మదీయ

దురీతనీరంబు దిగనాడి నెరిని సుకృత

దుగ్ధములఁ గైకొనెడుఁగాతఁ దూర్నుగతిని.

సీ. ఆకాంతవిదితపుణ్యశ్లోకు వాల్మీకు • నఖిలశాస్త్రాగమాభ్యాసు వ్యాసు
భాసురకవితాప్రభవభూతిఁ భవభూతిఁ • జారుతరాతియశోరుఁ జోరు
వీరారిభుజగమయూరు మయూరుని • బంధురలవపుష్పబాణు బాణు
నసమవిద్యః శ్రీహర్షు శ్రీహర్షు • సారవాక్యక్రియాశ్లాఘు మాఘు
తే. కలితవిద్యాసముల్లాసుఁ గాలిదాసు

బుధజనానందకరముఖాంభోజు భోజు

మఱియు గీర్వాణకావ్యవిర్మాణచతురు
లగురవీంద్రులఁ బ్రార్థింతు నగణితముగ.

10

మ. రమణన్ నన్నయభట్టుఁ దిక్కమఖి నెఱ్ఱివేగడ న్భాస్కరుం
గ్రమ మింపొందఁగఁ బోతనావ్యాయుని లోకఖ్యాతు డౌతిమ్మపూ
డమరేశున్ ఘను భీమసత్కవిని దధ్యంబొప్ప శ్రీనాథము
ఖ్యమహాంధ్రాంచితకావ్యకల్పకుల నేఁ బ్రార్థింతు నెల్లప్పుడున్.

11

సీ. గురుతరకాండిన్యగోత్రవిఖ్యాతుండు • బయ్యనామాత్యుఁ డేధవ్యుతాతె
నిరతాన్నదానవర్షితయశస్సాంద్రుండు • తిమ్మనసచివుఁ డేధీరుతిండి
ఘనులు జగ్గనయు సింగన్నయు నరసన్న • యశమువ్వు రేమంత్రీయనుఁగుదముతే
లలరఁ దిమ్మన్న రాజన్న జగ్గన్నయు • సూరన్న యేమంత్రిసుతవరేణ్యు

తే. లానర వీరమ సాప మేఘనువిసహజ

లతిపతివ్రత లక్ష్మీ యేచతురురాణి

యట్టిశ్రీకూచిమంచి వంశాబ్ధివిధుని

మజ్జనకు నల గంగనామాత్యుఁ దలఁతు.

12

క. చందమునుం గావ్యాదుల

చందము నింజైన నెఱుగ సతతము విద్య

ద్భూదంబులకృపఁ గవితా

సందర్భం బొగి నొనర్తు సాహసవృత్తిన్.

13

చ. ఎనయఁ బ్రానూనదామ మెవరేక్రియఁ గూర్చిన నందుఁ గల్గువా
సనలకుఁగాదు మానవులు సంతతమందును రుర్వి నట్టిపా
నవతరశంభుభక్తి యనువాసనకు న్మదిమెచ్చి మత్స్యతిం
గఁగఁగొని తప్పులెన్నక తగం గరుణింపుఁడు సత్కవీశ్వరుల్.

14

వ. అని నిఖిలవిబుధ విసుతిం గావించి మఱియు నిష్టదేవతా ప్రార్థనంబు
జేసెద.

సీ. శ్రీమద్గిరింద్రజా చిత్తసరోహంస • హంససహస్రదివ్య ప్రతాప
తాపసా నేక సంతత రక్షణాధ్యక్ష • యక్షేశసఖ దక్షయాగహదణ
రణరంగరిపురాళ రజతాచలనివాస • వాసవార్చితపాద వనజయుగళ
గళమూలభూషణ లలితహాలాహల • హలధరానుజసన్న తార్జునాంగ

తే. యంగసంభూతమధన సత్యప్రచార

చాఁచామరపోషణ సతతవిభవ

భవ విరూపాక్ష యోగిహృత్పద్మప్రీత
ప్రీతపురికుక్కురేశ కిల్బిషవినాశ.

16

—♦ స ర్వ ల ఘా నీ స ము. ♦—

తరుణశశిభరణ సువితరణ భయహరణకర ♦ యరుణ సరసియహాభచరణయుగళ
మదనమదమధన ఘనకదనతలవిజయ ♦ గిరివదన జగదవన కరివదనజనక
వనజభవనమన పురదనుజకులశమన ముని ♦ మమజనురవరద ప్రతిదినవిలసిత
బహుళతరవిభవ రిపుగహనదవదహన పటు ♦ విహగపతిగమననుత మహితచరిత

ధరణిరథ తరణిశతసదృశ హరత్రిసయన
గరళగళ ధనదసఖ శుభద గగనచికుర
వరసుగుణనికర మృదుహృదయ శరధిశరధి
యురగవరభరధణరపరమపురుషగిరిశ.

17

క. దుర్గాధినాథ దివిజని
వర్గార్చితమృదులపాద వనరుహయుగళా
గర్గాదిమానిసన్నత
భర్గాశ్రీకుక్కురేశ భవ్యవిలాసా.

18

చ. విను మఖిలేశ మర్త్యులకు వేడుకఁ గావ్య మొసంగి రాత్రిపై
నొనరఁగ సౌఖ్యసంపదల నుద్ధతులై సుకవీంద్రు లుంగురా
నికనికవంద్య నీ విహపరంబుల సౌఖ్య మొసంగుసామి వం
చును మది నెంచి నీకు సరసుల్ విని మెచ్చఁ బ్రబంధ మిచ్చెదన్.

19

అ. తప్పు లున్నయెడల నొప్పులుగా నెంచి
పూని కావ్య మొనరఁ బూర్తి చేసి
కరుణమీఱ మాకుఁ గామితార్థములెల్ల
ఘృత నొసఁగి యేలుకొను గిరిశ.

20

క. అని విన్నవించి యాతని
ఘనతరకరుణావిశేష గౌరవమున నే
నొనరించెద నవ్విభునకు
జను లెల్లను బొగడఁదగిన వ్యవ్యంతంబుల్.

21

క. ధీరునకు భక్తజనమం
దారునకు సురారిమదవిదారునకు మహా

- దారునకు నల్లలజగదా
ధారునకు నహాఘవారిదసమీరునకుకా. 22
- క. సోమునకు రజతభూధర
ధామునకు మదంచితాహిదామునకు నయో
ద్దామునకుఁ బ్రకటసద్గుణ
ధామునకుకా మాళినిహితధామన కలమికా. 23
- క. ధవునకు శోషితసరసిజ
భవునకు నగణితలసద్విభవునకు గౌరీ
ధవునకు వృష భేశ్వరపైఁ
ధవునకు గిరిబాంధవునకు ధవశాంగునకుకా. 24
- క. శూలికి విమలదయాసం
శీలికి గజదైత్యచర్మచేలికిఁ బురని
యూలికిఁ బరిపాలితదివి
బాళికి నతిహృత్పయోరుహాళికి భక్తికా. 25
- క. స్థాణునకు నురుచతుర్భుజ
బాణునకు జితప్రసూనబాణునకు బుధ
త్రాణునకు నీరతపోషి
బాణునకుకా సత్యవాక్యపారీణునకుకా. 26
- క. నరకిన్నర విద్యాధర
గరుడోరగ సిద్ధసాధ్య గంధర్వసునురా
సురపూజిత చరణునకును
హరిణాంకనిభవ్రజాశుఁ డగుపశుపతికికా. 27
- క. భృంగిరిట నాట్యరతునకు
సంగరవిజయునకుఁ బాణిసారంగునకుకా
గంగాధరునకు నల్లని
మంగున కుక్మీరధునకు జగదధిపతికికా. 28
- క. యక్షాధీశ్వర సఖునకు
నక్షీణలసత్కృపాకటాక్షునకు గజా
ధ్యప్రియునకు విదళిత
దక్షాధ్యయనకుఁ ధర్మతాత్పర్యునకుకా. 29

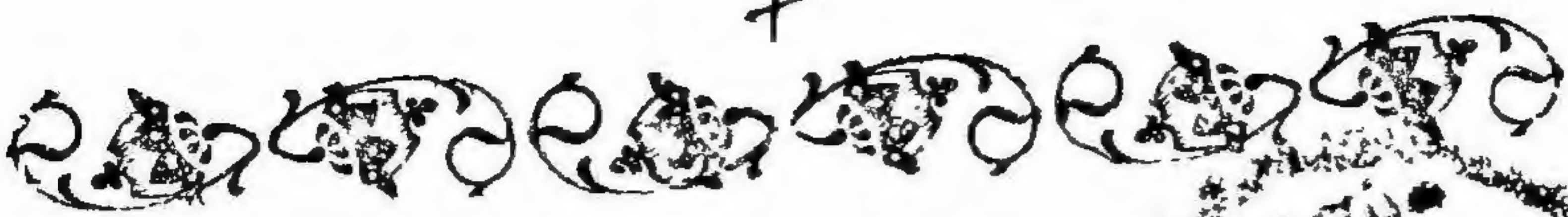
క. హరునకు గాంచనధరణీ
 ధరకోదండునకు మృత్యుదర్పహరునకీ
 శ్వరునకుఁ బీతాపురమం
 దిలకుక్కుటలింగమునకు దివ్యాంగునకుకొ.

30

వ. అనంతసాష్టాంగదండప్రమాణామంబులు సమర్పించి యద్దేవతాసార్వ
 భౌమునకు నంకితంబుగఁ దత్కృపాతిశయమున నాయొనర్పం
 బూనినయట్టి రాజశేఖరవిలాసంబునకుఁ గదాక్రమం బెట్టిదనిన.

క థా ర ం భ ము.

ఉ. శ్రీకరలీలఁ దొల్లి మునిసింహు లనేకులు నైమిశాటవిఁ
బ్రాకటరీతి నూతుఁ గని పల్కఱుఁ బ్రార్థనఁ జేసి యెప్పుడుఁ
లోకమునందు యోగిజనలోలుఁ డుమాపతి తత్కథావళుల్
చేకొని పల్కినకొ వినినఁ జేకులు సౌఖ్యము లెట్టివారికికొ.

32

సీ. అసమాన ఘోరదుఃఖా రణ్యములకుఁ బ్ర • జ్వలితాగ్ని కీలలు శంభుకథలు
ఘనతరాఘాఘాంధకారంబునకు లస • జల బాప్తబింబముల్ శంభుకథలు
గాఢామితోగ్రిదు మ్మోర్కొరగములకు • సమదమయూరముల్ శంభుకథలు
అపమృత్యుముఖ్య దోషాంభోధరములకు • జంఘానిలంబులు శంభుకథలు

తే. సజ్జనస్తోత్రపాత్రముల్ శంభు కథలు

సకలసంపత్కరంబులు శంభుకథలు

శాశ్వతైశ్వర్యయుక్తముల్ శంభుకథలు

సవనఫలదాయకంబులు శంభుకథలు.

33

తే. గిరిశకథలందు నీవు నేర్పరివి మున్ను
శంభునకు వేశ్యగాఁ బ్రియుసతి నొసంగి
యతనికాటణ్యమునకుఁ బాత్రిత వహించి
నట్టిమనుజేంద్రకథఁ దెల్పవయ్య మాకు

34

క. అనవుడు నూతుఁడు మునులం

గనుఁగొని వెస నిట్టులనియె గౌరీశుకథల్

వినిపించెద నని పూనఁగ

జనులకుఁ దరమగునె యోగిసంఘములారా?

35

కా. వాణీకామరవల్లభాదు లగుగీర్వాణుల్ నిజంబొప్ప న
య్యేకాంకార్థవిభూషణుం దెలియఁగా నింతేనియుఁ బాల రీ
క్షోణిన్ మానవుఁ డెట్లు నేర్చు దృఢభక్తులు గొందరాచక్రభృ
ద్బాణుం గాంతురు సత్కథావళులు నిత్యంబుం శ్రీశంసించుచుకొ.

36

క. ఘనుఁ డగుపినాకిచరితలు

వినయవివేకజ్ఞుఁ డగుచు విలసిల్లెడునూ

- తునికిం దెలిసినవిధమునఁ
బనివడి యితరులకుఁ దెలియఁబడు పెట్టనన్.
క. ఘనశైలంబులు ముంచెడు
వననిధిలో నోడ నిలిపి వడి నీదెఁడు మ
ర్త్యునికరణి భక్తియను నా
వను గిరిశకథానుధాగ్ధవం బీరఁదగున్.
తే. అట్లు గావున నతనిపాదాబ్జయుగము
భక్తితోడుత మది నిల్పి ప్రకటగతిని
మీర లడిగినకథల్లెఁ గోరికలర
నెఱుఁగఁ బలికెద విను డని యిట్టులనియె.
క. శ్రీకరమై రిపుజనహృ
ద్భీకరమై త్రిభువనప్రథిత శివమతర
త్నాకరమై యనవరతశు
భాకరమై సింధుకటక మహపురి వెలయున్.
మ. శశికాంతోపల బాలనిర్మితి మహాసాధాగ్ర భాగోల్లస
ద్విశదాబ్జారిముఖీ జనాంచితముఖా విహృతమందస్మితా
తిశయప్రస్ఫుటకాముచీ ముదితహృద్దేశాని శోర్యచ్ఛతో
రశకుంతావళి యై తనర్చుఁ జెఱవారన్ దత్పురం బెఱియున్.
చ. అరయఁగ నప్పురిం గనకహర్యతలంబులఁ గేళిసల్పుసుం
దరులయొయారముల్ గని ముదంబున నచ్చరల్లె మెచ్చి భా
సురగతిఁ గాన్క లంపిన ప్రనూనపుదండ లనంగ నెల్లెడం
దఱచుగ రత్నతోరణకదంబము లందముమీలు నెప్పుడన్.
మ. లలనల్ తత్పురిసౌధవీధులను డోలాకళిచే నుండి తా
రల బాలాహ్నుని మింటఁ జూచి తమపాదాబ్జద్యుతిం బోలఁదాయ
గలకందమ్మియడంచుఁ బాదములఁ ద్రొక్కన్ దంతిముల్ రాలియ
ల్లలరెంగాదె సహస్రపాదుఁ డన పే రావాసరన్వామికిన్.
తే. నాగరులు మేనఁదిననవ్యచందర
నాగరుల సౌభానిలం బానుచున్న
చంచరీకాళులో యనుసరణిఁ బొదలుఁ
బురివితానాంచలాంచిత సురపమణులు.

చ. మరకతరత్న సంఘటితమౌత కుద్యకదంబళాలకాం

తరముల నుండి వే వెడలు ద్భవసారపుధూమధూమముల్
పరువడిఁ చూచి నీలఘ పంక్తు లటంచు నటించు నెంతయున్
గుఱుతుగ మేదిసీధలిని గోర్కెలచే శిఖిసీసమూకముల్.

45

మ. నెగ యవ్వీటను గోటచాటుఁ జనుచో నీ టాప్ప నర్కోపమో
జ్వలపంకేయహ గగరత్ని నుయచివ్యాప్తిం బ్రకాశించుని
వ్వలిచెంతక బంఘాంత రాంబుజతతుల్ వ్యాకోచభావంబుచే
నలరుం బున్నుచుటేలు తన్మణియములు హంసాశులక్ భ్రాంతిచేన్.

46

ఉ. గట్టిగ వెండిబంగరపుగట్టులె యిల్లును విల్లుఁ గాఁగఁ జే
పట్టియు బిక్షుకుం దిరుగుభర్గుని దేటివిభూతియంచుఁ బె
న్గట్టుల మించువిశ్తములఁ గ్రుక్కున వెచ్చము చేయుచుండుర
ప్పట్టణమర్త్యసంఘములు భవ్యవిభూతిఁజెలంగి యెప్పుడుకొ.

47

క. వేడుక నజుతో వాదం

బాడఁ బులకితాంకు లగుదు గాపురిలోనం

బాడబులు దురితజలగిధి

బాడబు లని జగములెల్లఁ బ్రస్తుతిసేయకొ.

49

క. మారు యాకారముఁ బలు

మాటును నిరసించురాకుమారులు వీటకొ

మాతేందు లేక వడిఁ బరి

మఱుతురరివయలఁ స్పృణముమాటుగ నెప్పుడున్.

49

క. ధనదుఁ డను పేరుమాత్రము

తన కబ్బెంగాక పిలిచి ధన మెవ్వరికి

చ్చెను యత్నుఁ డంచు నెంచుచు

ధన మిత్తురు బుధులఁ బిలిచి తత్పురివైశ్యులు.

50

క. ధరణీసురాంఘ్రిసేవా

నిరతులు శ్రీకంఠభక్తి నిపుణులు రిపుకుం

జరసముద యహర్యక్షులు

నురుచిరయశు లందుఁ గలుగుశూద్రజనంబులు.

51

సీ. వలనాప్ప నిదండ వలె నింతి వా కన్న • దీండ గావలె నేని యుండు కొనుము
కనుగొనియెద బంతు లొనర ని మ్మిపు • డన్న గోరంటబంతులఁ గోరుకొనుఁడు

మారుబేరము లింక మా కెట్లమరు నన్ను ♦ మరుమాట మేలగు మాయెడలను
ననుమోవిచివురునకు వెల యెంతెన్న ♦ బ్రియ మంచు దీనికిఁ బెనఁగఁదగునె
తే. యనుచు దముఁ జేరినెఱదంటతనముమీఱఁ

బలుకునల కోడెకాండ్రకు బ్రతివచనము
లొసఁగుచును బువ్వులమ్ముచు నొందురందు
నందముగ నెప్పుడు గొందఱిందుముఖులు.

52

సీ. అలకంబు లలరించి తిలకంబులొగి ఘాల ♦ ఫలకంబులను మఁద్దుగులుక దిద్ది
యందంబు లగుమంచిగందంబు లెక్కడా ♦ నందంబుతో గుబ్బలందు నలఁది
సింగారముగ మేల్మిబంగారుతోడవులు ♦ పొంగారువేడ్కచేఁ బొసఁగ దాల్చి
బలునైనవిలునచేఁ జలునైనసన్నంపు ♦ నలుపలు రింగులు వారఁ గట్టి
తే. యంగభవకేళిఁ గోరి దాయంగ వచ్చు

వల్లవులమానసంబులు పల్లవింపఁ
బొందుమీఱంగ వివారింపుచుం రెపుడు
వారకామిను లందు నవారితముగ.

53

కా. శుంభద్విక్రమయాధిచే బలుమఱుకొ కోభం బ్రకాశించున
జ్ఞంభజ్యేషణుచేతిఘ్రమునకుకొ శలకించి చంచత్కృపా
రంభం దావిభుచెంతఁజేరినమహీంధ్రశ్రేణు లనైవడికొ
గుంభీంద్రంబులు గల్గియుండు నెప్పుడుకొ గోటానకొ ట్లప్పురికొ.

54

చ. గుఱుతుగ నప్పురిం గలుగు ఘోటబసంఘముతోడ నెంతయుకొ
బరువిడ నోడి వేగ వారిణంబులు వాయునికాధినాథ శం
కరులను జేరి ధైవ నధికం బగువైరము దీర్పలేక యా
కరణిన యుండఁ దధ్య మిది కాదన వానిన నట్లు లేటికికొ.

55

తే. రాజహంస ప్రభలచేత రాత్రి పగలు
కుముదకమలాభి హెచ్చుచుఁ గొమరుజూప
రాజహంసప్రతతులచే రమ్యమై
సరసు లలరారు నచ్చోట సరసు లలర.

56

సీ. అసదృశఫలపల్ల వాహారలాలస ♦ శుకపికాదివిహంగ శోభితములు
చంచత్ప్రసూన నిష్యందస్మరందాభి ♦ నందితసుందరేం దిందిరములు
సతతవిలాస సంచారసారీ జన ♦ రమణియగీత విరాజితములు
సకలశ్రీమాసశోభకభూరి బస్తార ♦ మానితచ్ఛాయా సమన్వితములు.

తే. వకుళ సహకారచంపకా శ్వత్థపూగ

నారికేళ కశితజంభీరపనస

కేతకీబిల్వముఖ్యభూజాతయుతము

లున్నతమలొప్పునప్పురియుపవనములు.

57

సీ. లలి బృహస్పతు లందు నలరు విప్రోత్తము • రైతి కల్పకము లందుఁదెదువులెల్ల

గామధేనువు లందుఁ ల గోగణములెల్ల • బాసఁగ నచ్చరలందుఁబువ్వుబోండు

వలనొప్ప నుచ్చైశ్శ్రవంబు లందునాయంబు • లైరావణము లందు వారణము

గంధర్వవరు లందు గాయగానీకంబు • లల వైజయంతు లందుల దృహంబు

తే. లభవనామగపంబె యం దమ్మతసేవ

గాఁగ నురలోకనుక మందె కల్గియుండు

రాజజంభారి భర్తాణ గాయవిభుఁడు

కరుణఁ బాలించు తత్సింధుకటకమునను.

58

సీ. అడఁడు స్వప్నంబులందైన నెప్పుడు • పాటిఁ దప్పి యసత్యభాషణములు

చూడఁ డొక్కడనైన నురుచిరసౌందర్య • వరవధూజనముఖ పద్మములను

వీడఁ డెంతటి యవివేకచితుల నైన • శరణు వేడినభీతిజనవితతుల

నోడఁ డత్యుగ్రరణోర్విస్థులపైనఁ • జలితుఁ డైకాత్రవసంఘములకు

తే. నతఁడు రాజేంద్రమాతుఁ), డేమతిదలంప

నర్థినారిద్యౌతిమిరార్కుఁ డమితయశుఁడు

భవ్య శివదేవరాయ భూపాలసుతుఁడు

భూరివిభవుండు భర్తాణభూభవుండు.

59

తే. ధర్మగుణకాండములె చాలఁ దనకుఁ దోడు

గాఁగ నరులను రక్షించు గణన లేక

ధర్మగుణకాండములె చాలఁ దనకుఁ దోడు

గాఁగ నరులను శిక్షించు గణన లేక.

60

సీ. అలచందురునియందు గలకందుఁ గని ముందు • పలుచందముల నింద లలి నొసర్చి

ఘనలీలలను శూలిగళమూలమున నీల • మును బోలురుచిజాలమమహాసించి

తగ నీరి పైభూరి తిరహారి యగుచీరఁ • గని సారెకునుఁ గేరి విసుతిమీటి

పికవాణి యగువాణి పృథువేణి గలపోడి • మిని జాణతినమున మించినాడి

తే. కుందమందారవిళ దారవిందచంద

నేందుమణిహార తారకాహీరవార

మలఁ దిరస్కృతి యొనరించుఁజలముమిగుల

నగుసతోడుత నమ్మసోవరుఁకీర్తి.

61

సీ. కోరినయప్పుడే కురియును వన్నెంబు ♦ భూమి ఫలించు నద్భుతముగాఁగ
మొదవులు పాలిచ్చు మూఁడువేళలయందు ♦ విడువక కాచును వృక్షతతులు
నెరి నపమృత్యువు నెటుఁగ రెవ్వారైనఁ ♦ బోరయ గృధలు సోఁకు టరిది
జలతృణోపేతమై విలసిల్లు ధారుణి ♦ నిత్యోత్సవము లొప్పు నిఖిలదిశల
తే. జనలు కలనైనఁ గలహంబుఁ గనుట లేదు

జాతిభేదంబు దప్పక జరుగుచుండు

జలరుహోష్టాస్వయాంభోధిచంద్రుఁడగుచుఁ

దనరుభశ్శాణవిభుఁడేలు ధరణియందు.

62

తే. సతతపుణ్యవ్రతలు వతికి గుణోన్నతలు పతికి

హిత లశేషజగజ్జననుతలు భాగ్య

వతులు యాపున మాణిటరతులు నుమతులు

లతులసౌజన్యయుత లిర్వు సతనిసతులు.

63

ఆ. వారిలోన నగ్రవనజాక్షి చల్లాంబ

మఱియుఁ బిన్నపాలతిఁ మల్లికాంబ

సవతు తెరుసు లేక సతతంబు మెలగుచుఁ

సవతు లేక యుండు సమ్మదమున.

64

సీ. కమనీయమేఖలా ఘటితభూరి తింబ ♦ పోషియశేష సద్బుధకుటుంబ

నుంద సస్యప్రభా విందిత శశిబింబ ♦ మధురోష్ఠవిశాసిత మహితబింబ

చికురకోమలకాంతి జితమత్తరోలంబ ♦ కేవలతర కరుణావలంబ

యానావధాన ప్రహర్షిత కాదంబ ♦ నిఖిలపాపాఘాత నీధ్రకంబ

తే. గురుజనానంద కరలసద్గుణకదంబ

సేవకాభీష్టఫలద ప్రసిద్ధసాంబ

శివ చరణ భక్తివాసనాఁచిత కదంబ

సతత సత్యవ్రతాలంబ చల్లమాంబ.

65

కా. ఆ చల్లా బవిలాసవైభవల భాషాధీశ భోగీశులుకా

వాచాప్రాధిని బల్కఁజాల రల గీర్వాణాబ్జపత్రాక్షుఁ

దాచెల్వం బొక యింతయుం గలుగ దిల్లెనట్టి యాలేమతో

భూచక్రింబున గల్గు నిందుముఖులం బోల్పంగ నీ డొదురే?

66

ఉ. ఇప్పటిభక్తిమార్గము నరేశ్వర? చిత్తమునందు నెప్పుడుం
దప్పక నిల్పఁజూచుదువె? తద్విధ మెంతయు దుర్లభంబు
కెప్పగిదిం బొసంగు? వసుధేశ్వరు డెక్కడ; చెప్పఁజోద్యమై
యొప్పువ్రతంబు లెక్కడ? మనోభవరూప! యెఱుంగఁ బల్కుఁజూ.

క. ఇచ్చెద రనుచోటికిఁ గడు
వచ్చెద రాద్యులు చెలంగువారికిఁ గృపతో
నిచ్చెన్ గలుగుపదార్థము
లాచ్చెం బించుకయు లేకయొసంగె వలయున్.

108

ఉ. ఆరయఁబుత్రినై సతివైన దనూభవునైనఁ గాంచనా
గారములైన జెల్వ మగుకాయ మొకించుకఁ గోసియైన యా
ధారుణినైన నిట్టిసబధం బొనరించినచోట నేటుగాఁ
గోరిక యెంతలే దనక గొబ్బువ నీవలయున్ బుధాళికిన్.

109

చ. ఘన లరుదెంచి యీ దరము గానిపదార్థము లాసతోడఁ గో
రినయెడ నీయజాలక ధరిత్రిపయి న్నగుబాటుఁ జెందుకం
టెను విను భూవరా? మునుపటింబలె నూరక మేరతో వసిం
చిననదియె మేలుసుమ్మశశి శేఖరు నెమ్మదిఁ బూజనీయుచున్.

110

క. అదియునుగాకొక యెడగుటి
వదలివెసన్ శిష్యవరుఁడు వ్రతభంగముచేఁ
బొదలినయప్పు డొకించుకఁ
గొడునంటుఁజుమి! తలంపగురునాధునకున్.

111

ఉ. నావుఁడు రాజశేఖరుఁడు నవ్వలరన్ గురుఁ జూచి పల్కెనో
జేవ! భవత్ప్రసాదమున ధీరత మీఱగఁ దద్వ్రతంబు పు
ధీవరులెల్ల నెన్నఁగను వేడ్క నొనర్చెద సంశయంబు మీ
భావమునందు నిల్పకకృపాచుతి నానతిఁజూపె శీఘ్రతక్.

112

మ. అరవిఁదోదరతుల్య పుణ్యయుతకార్యారంభ సంరంభవి
స్ఫురితాకీర్త్యధౌతరంగ మితరంబులు గోరుటలు నేర్చునే?
చిరగీర్వాణతరంగిణీవిచులవీచీజాలలీలానిరం
తరసంతోషిత రాజహంస మిరవొందం జేయనే వాఁగులన్?

113

వ. అదియునుంగాక.

సీ. సతి నమ్మి ముకు హరిశ్చంద్రభూనాథుండు • సత్యంబు నిలుపడే జగమెఱుంగ
దనతిండియూనతిఁ దప్పక హరించి • రాజ్యంబు వదలడే రాఘవుండు?

'బిఁకరీవరి' వాసిగ, దొల్లి జేగటఁ • గొనికొని దేహంబు గోసియీఁడె?
ఘనత మిఱఁ బరోపకారార్థము దధీచి • తా నస్తు లాసఁగఁడే తనువు విడిచి?
తే. వారలెల్లను బృథ్వి నున్నారె యిపుడు?

సలలితం బగుప్రభావతి వెలసెఁగాక

వినుముగురునాథ! యిఁక బెక్కులరగఁ నెఁడు

కటులసత్కిరీఁ నిలిపెద నవనియందు.

115

చ. జలనిధు లింకినకా ధరణి జంద్రుఁడు గుంకిన వేద జంకినల్
జలజలమంచుఁ జుక్కలు కృశం బయి దుల్లిన భూమి క్షుంగినం
గులగిరులెల్లఁ బెల్లగిలి కూలిన దిక్కరు లోలి మ్రొగ్గినం
బొలుపుగ నీవ్రతంబు పరిపూర్తి యొనర్తు శివుండు మెచ్చఁగన్.

116

వ. మహాత్మా! మియనుగ్రహంబువగలన మశ్మానసంబు సంతోషిం
చుచున్నయది మిరిందులకు సంశయింపక శీఘ్రం బాసతీయ
వలయు నని ప్రార్థించిన.

తే. అన్నివిధముల నీమది నెన్ని చూచి

గట్టిగా గుఱి నిలుపఁగలట్టులైన

భూమిపాలక; మాచేతిభూతి యంది

భూతనాథుని మెప్పింపు భ్యాతిమిఱ.

118

క. కరుణారస పూరితహృ

త్సరసిజుడైయపుడు గురుఁడు జనపతిన్దాసటకా

సరగునభూతి యొకించుక

తిరముగ నిడి యాజ్ఞయొసఁగ దినకరకులుఁడుకా.

119

క. శరణార్థి యగుచు శిరమర

గురుపదతీర్థంబుఁ జల్లుకొని సద్భక్తిం

బరివర్నించుచు నొయ్యన

మరలెం బురి కథికసంధ్రమం బలశారన్.

120

ఉ. అంతఁ గొఱంతి లేక బల మంతయుఁ జెంత నదంతవాజులన్

దంతుల నెక్కి యెంతయు నితాంజవంబున నంతకంతకుం

బంతముమిఱ నింతలుగ బంతులుసాగి యొకంత రాఁగ భూ

కాంతుఁడు సాచ్చె నప్పురముకాంతలు సేసలఁ జల్లుచుండగకా.

121

చ. అలికులవేణు లెల్ల మణిహారక్రీతలంబుల నిల్చి చెల్లుగాఁ
గఱవఱు వాణిముతైములు గాఢముగాఁ బయిఁ జల్ల నప్పుడ
జలజహితాన్వయం డలరెఁ జారుతరంబుగఁ దారకాగణం
బులు బలుదుక్కులం గొలువఁ బొల్పుగుచల్లచిచంద్రుఁడో యనన్

తే. రమణఁ దళుకొత్త మేదిరీరమణునకును

బసిఁడిపశ్చెరములను దీపముల నుంచి

గమణు లతనుచికంతహారమణు లనగ

నిచ్చ నలరుచు నారతు లిచ్చి రపుడు.

123

తే. ఇందుకాంతావళులభావ మెల్ల గఱగ

రా జుదయపర్వతమునుఁ జేరంగ నెఱిగె

నిందుఁ గాంతావళులభావమెల్లఁ గరగఁ

రా జుదయపర్వతమును జేరంగ నెఱిగె

124

వి. ఈచందంబునఁ బారసుందరీసందోహం బమందం బగునానందంబు

డెందంబులం గ్రంతుకొన నదంద పయిం దొఱంగించెడు కుం

దాది సుమబృందంబుల గంధంబులు పొందుగా హృదయార

విందంబునకు విం దోసర్ప వదిమాగధు న ముందరసందడిగొని

వినుతింప దివ్యదుందుభినాదంబులు చెలంగఁ గందర్పసుందరుం

డగు నవ్వసుధరాపురందరుండు మందహాసం బొదవ నిజమంది

రంబుం బ్రవేశించి తన యిందగుముఖులుం దానును సుఖంబున

వసించె నంత.

125

మ. సరసీనోద్భవకుక్కు గారకుండు సుసృష్ట్రీమణిఁ బేరుతోఁ

గర మింపొంద నలంకరించుటకు వేగం గాఁచి తా నీటిలోఁ

బరగల్ ముంచినచుట్టి మేల్మి యగుబల్పంగారపుంబూదె య

స్కరణిన్ భానుండు బల్పిమాంబుధిజక్కుం గుంకె నొక్క వ్రడిన్

తే. కాజు కువలయు మలరింప గాఁ దలంచు

తెంచి సమయాధికారి నట్టించినట్టి

భవ్యకష్టగతోరణపంక్తి యనఁగ

సాంద్ర్యరాగము సిలసిల్లె సాంద్రముగను.

127

మ. గురుపత్నిన్ వలియించుద్రోహితినుఁ గన్గోరాదటంచున్ సుధా

కరురాకల్ మది నెంచి పద్మిని సువక్రంబుం కడు న్వంచె న

- ట్లరయం బుణ్యవధూమణుల్ ధరణి నత్యంతోగ్రదోషాత్మునిన్
సరవి స్తన్దన నొల్లకుందురుకదా చర్చింప నెంతేలియున్. 128
- సీ. విటులపై మదనుండు వెడలువో దిక్కులఁ ♦ గ్రమ్ముపికాళిసంఘమ్మనంగ
మిగుల నిశాకాంత మేలుకం గిడుకొన్న ♦ లాలితనీలచేలం బలంగ
బద్మబాంధవునితోఁ బసి వర్తించువా ♦ సరలక్ష్మీఘనదుర్యశంబనంగ
నజాఁడు విష్ణుపదంబు నమరఁ బూజించినఁ ♦ బఁగునిందీవరప్రతితి యనఁగ
తే. నవనిఁ దము నెందుఁ జొరనీక దవితెనంచుఁ
దపనుడెపతార్థిఁ బడెనింకదా గనేల
యనును గిరిగుహలయందుండి యొకర వెడలు
కలువతితి యనఁబర్వె దిక్కులఁదమంబు. 129
- తే. పేర్కి రేతేఁడు కుముదినఁ బెండ్లియాడ
రమణఁ బఱదెంచు ననితిమిరమణి చదలు
మంగలంబున వేచిన మంగళార్థ
లాజలవతుసఁ గార లల్లనఁ జెలంగె. 130
- తే. దృఢతమోఘాతబాధితదిగ్విఘాటి
బ్రోవఁ దత్కాలఘనయోగిపూర్ణిఁ దెచ్చి
నట్టి బల్లివ్విటీ యన నబ్జవైరి
యురుతరశ్రీలఁ దా నంత నుదయ మయ్యె. 131
- సీ. అజుడు చకోగామరావనార్థము నిల్పఁ ♦ గొమరారునమృతంపుఁగుండ యనఁగఁ
బతిరాకకును నిశాసతి హారతిం బట్టు ♦ బాగై నరజతంపుఁబాళి యనగ
ఘనసాంధహృత్పద్మవనములు గలఁచంగఁ ♦ దవిలి యేతెంచుచోదంతియనఁగఁ
జొగకన్నె ముద మంది నగుఁగాకయనుచుఁ ♦ బ్రాజ్ఞగముచా పెడుదర్పణంబనంగ
తే. విశదకాంతుల నంతతం వృద్ధిపొంది
శీతకరబింబ మింపొందఁ జెలఁగి దిశల
సాంద్రితరముగఁ జందికారమితి దనరె
గోరికలమీటి కేరం జకోకరములు. 132
- వ. అయ్యెడ. 133
- సీ. పటైనసిగలపైఁ బట్టుబొందులు జుట్టి ♦ వలిపెగుడ్డలఁ బొంక వలరఁ గట్టి
సొగసుగా నుదుటఁ గన్తూరిరేఖలు దీర్చి ♦ కడఁగి ముత్యాలచొకట్టు గట్టి

కరములుఁ బచ్చలకడియంబు లొగిఁ దాల్చి ♦ కంతమాలికలు చొక్కమున నించి
చలువదుప్పటులు పై వలెవాటు గావించి ♦ కర మొప్పుచందనగంధ మలఁది
దే. మల్లెపూదండ లింపు శోభిల్లఁ బూని
పండుటాకులు కపురంపుబాగ లూని
పరఁగఁ జేపట్టియొయ్యగిభామ లెసఁగ
విటులు విహరింపసాగి రవ్వేళయందు. 184

చ. చెలు వగువెన్నెరుల్ దళుకుఁ జెక్కులు నిద్గపుముద్దుమోములుం
గులుకుమిటారిచన్దవలు గొప్పపిఱుందులు వాలుఁజూపులు
స్థిలకెలనవ్వులున్ మిగుల నే టగు గాటపునూటిమాటలుం
గలిగి విటావళిం దిరముగా వలపింతురు వేడ్కలత్తటిన్. 185

చ. చిలుకల లేలునుక జెఱుకుసిసంగివిల్లును జేటిసారియున్
బలుజిగురాకువాలును వనప్రియపైన్యము పువ్వుదూపులుక
జెలగెడుమీను తెక్కమునుఁ జెన్నదవ న్నెడలెక విటాళిపై
మలయమరుద్యసంతఘనమర్తులఁ గూడి రతీశుఁ డయ్యెడక 186

క. పుండ్రేక్షుచాపమునఁ గడు
వేంద్రపుఁబువుటమ్ముఁ దొడిగి విరహిజనులఁ బె
క్కండ్ర నపుడేపె మన్మథుఁ
డెండ్రాయని యొరుఁడు దన్ను నెదురుటలేమి. 187

చ. బలములఁ బోఁజుదీర్చి నిజభాణపరంపరం లెల్ల వేర్చిదో
ర్బల మరుదాఱఁ బేర్చి కడుభాగుగ సింగిణిఁ జేర్చి వీలతోఁ
బలుమఱు నేసి యార్చి వరబంధరవేణులఁ దార్చి నాధుం
గలయఁగఁ గూర్చె నోర్చి యలకాయజ్ఞవైఖరి నేర్తురే యొరుల్.

ఉ. కొమ్మ లనంగనొప్పుపువుగొమ్మలఁ జేరివినూత్నదివ్యగం
ధమ్ముగేరి మోవి నమితమ్మగుతేనియ గోలి సోలి యా
ముమ్మరమైనకోడిచను మొగ్గలమీదను వ్రాలి చాల సా
ఖ్యమ్ములఁ దేలె లీలఁ బురుషావళి యనన్ మధుపంబు లయ్యెడక.

అ. అంతఁ గడఁక నంతకాంతకుఁ డంగఱుఁ
డరయఁ దనదుభక్తవరునిపురము
జనుల నేఁచు తెఱిఁగి సరసగ వే జూచుకై
వడి వేగుజుక్కవొడిచె దివిని. 140

—♦ ల య గా హి. ♦—

కుక్కుటము లెంతయును బెక్కు లగుదిక్కులను
 నిక్కి మదమెక్కి భువిపిక్కటిలమోసెన్ ।
 జుక్కలును సోముచును గ్రుక్కునఁదొలంగి రల
 జక్కవలు గేరె మరుఁ డుక్కు చెడిపాటేన్ ।
 జక్కఁగ విహంగములు జిక్కువడియున్నతమ
 టెక్కలలరించుకొని చొక్కముగఁ బల్కెన్ ।
 గిక్కిటిసి తేటిగము లక్కమలరాజిపయిఁ
 బొక్కుచుఁ జరించె దొగ లొక్కట మునింగెన్.

141

చ. అతులతరార్చు లెల్ల నలరారఁగ నెంతయుఁ గోరిధచిత్తుఁడై
 నతజనఘోరకిల్బిషవనంబులఁ గాల్పగ నాత్మ నేంచి శీ
 ఘ్రితి నరుదెంచిసట్టి యలగంధవహోస్తుఁడొ యవ్విధంబునన్
 ధృతి నుదయించె జంభరిపుద్గిరిపై హరిదశ్వుఁ డంతటన్.

142

క. పురజనము లపుడు కడున

బ్బురపుంగోరికల నంతిపురములోఁగ

పురపుక్ ధూమము లిడి గో

పురమునైఁ గనకకుంభములు నిల్పి తగన్.

143

సీ. తీరుగా నాణిముత్తయపుఁబందిరు లిడి ♦ కలువలు నించి మేల్కట్లు గట్టి
 గోడల నెల్ల రంగుగ, జిత్తురువు వ్రాసి ♦ వేడు దేవతావేశ్యములును
 వింతగా నలరించి వృషభకేతనముల ♦ గీములయందెల్లఁ బ్రేమనునిచి
 వీధులు జక్కఁగావించి చందనమును ♦ గనూరి నునుగూడఁ గలిపి చల్లి
 తే. యభిలజనములు పురినెల్ల నమరఁజేసి

రప్పటికిమున్నె యొప్పులకుప్పలయిన

తనవధూరత్నములుఁ దాను ధరణివిభుఁడు

వేగమేల్కొంచి దత్కాలవిధులఁదీర్చి.

144

ఉ. తానము లాడి నీమమున ధౌతపటంబులు గట్టి యంత సం

స్థానమునందు భస్మమణిసంఘటితం బగువేదిమీఁదటన్

భానుకులాగ్రగణ్యుఁ డగుపార్థివశేఖరుఁ డాత్మలోన నిం

పూనినవేడ్కతోడ శివపూజ యొనర్పఁగ సాగె నుబ్బుచున్.

145

సీ. అవాహనందు వృషాధిపవాహున • కాసనం బచులసింహాసనునకు
 నన్యం బనేకలోకాధారమూరికి • బాద్యంబు సుగుణసంపాద్యునకును
 నిజభక్తి నాచమనీయ మీశ్వరునకు • న్నాంబు వేద్యతో స్థాననకును
 వస్త్రం బశేషగీర్వాణసన్నతునకు • బ్రహ్మసూక్తియు పరశ్రహ్మయునకు
 తే. గంధ మిభదైత్యదాననిగ్గంధునకును

బుష్ప మక్కాంతి మునిజనపోషణునకు

ధూప మాననకాంతివిధూపమునకు

దీప ముష్ణాంశుకోటి ప్రదీపునకును.

146

కా. నై వేద్యం బహిరాజకంకణునకుం దాంబూల మేసారః ద
 ద్వేవేశార్చితపాదపంకజునకుం ధీయుక్తినిరాజనం
 బావేనాత్మునకుం సుమాంజలి రతీంద్రాగతికిన్ విస్ఫుర
 గ్ద్రావస్థానకుం బ్రక్షిణనచస్కారంబు లర్పించుచుకొ.

147

సీ. చందారకుంగాం విరసనీశోత్పల • బంధూకవకుళ సౌఖంధికములః
 బ్రీయమృషః దులసికా బిల్వాదిమృగులత • రోల్లసద్బహువిధపల్లవముల
 ఘనసారచందనా గురుచారుగుగ్ధులు • కన్తూరికాదిక వస్తువులను
 నధిఘృతగోక్షీర మధురసనారికే • శాంబువు లనెడుపంచామృతములః
 తే. బొలుపు మీతెడుకాంచన పుష్పములను

నాగవల్లదళ క్రిముక భాగములను

సలలితాపూపనూపాన్న ఫలతతులను

జనవరుఁ డొనర్చె వన్వళ శంభుపూజ.

148

వ. మఱియు గీత వాద్యనృత్తాది బహువిధానందంబుల వంబికారచుణు
 నారాధించి యిట్లు వినుతింపం దొడంగె.

149

సీ. కలధావానగలవాస! కరిచరమృగువాస! • శరదిందువిభహాస! శరణుశరణు
 ఇనకోటిఘనదీప! కనకాద్రిపటుచాప! • సనకాదికతరూప! శరణుశరణు!
 వరయోగిజనలోల! దురితాభ్రవామూల! • సురరాజవగపాల! శరణుశరణు!
 రణరంగరిపుభంగ! రహణీయధవశాంగ! • చతురాగమతుగంగ! శరణుశరణు!

తే సలలితాంభోధితూణీ! శరణుశరణు!

కాశ్వతైశ్వర్యపంయుక్త! శరణుశరణు!

సాధులోకసురోర్విజ! శరణు శరణు!

శరణు! విశ్వేశ! భూతేశ! శరణుశరణు!

సీ. పొంకంబు గలమంచిజింక వంకంబుగాఁ ♦ గొంకక ప్రేమతోఁ జంక నితికి
 దిట్టతనంబుతో గట్టిగా సామేన ♦ గట్టులదొరముద్దుపట్టి నునిచి
 వింతగా నీకంబు బూబంతిగా జాబిల్లి ♦ సెంతయుసంతసం బెసఁగ నిలిపి
 మేల్చినయేరికతోలు శాలుగఁ బూని ♦ లీలతో ముమ్మెనవాలుఁ దాల్చి
 తే. పొసఁగ భసితంబుఁ బూని యాఁబోతునెక్కి

గాలిమేతరిసామ్యుల గడుధరించి

లచ్చిమగఁడును నలువయు మెచ్చిపొగడ

జగము లేలెడునినుఁగొల్తు నిగమవినుత.

151

కా. నీరేక్షోద్భవముఖ్యు లాసురమునుల్ ని స్ఫృస్తుతుల్ సేయఁగాఁ
 డా రొక్కింతయు నేగ రంచును బుఘుల్ తధ్యంబుగాఁ బల్కుచో
 నోరాజార్థకిరీట! మర్యుఁ డీక నెట్లాపుక బ్రళంసింపఁగా
 గౌరీమానసపద్మపద్మరణ! శ్రీకంఠా జగద్రక్షకా.

152

తే. శివశివా యని సన్నతి సేయనేర

వినయ మొప్పార బూజఁ గావింపనేర

మాధుఁడను సన్నఁ గృపజూడు ముదముతోడఁ

పార్వతీలోల సంతతభక్తపాల.

154

క. జయజయపురదైత్యాంతక! । జయజయశృంగారలిల! సదనలకీలా!

శయజయ నాకాధిపమత! జయజయ లోకాధినాథ! జయ పరమేశా!

154

వ. ఇట్లునేక ప్రకారంబులఁ బ్రస్తుతించి తదనంతరంబ.

155

క. తరుణానురాగునిభభా । సురనవరత్న చయఖచిత్రోభితదివ్యా

భరణోజ్వలాంగుఁ డను య । త్యుమతరచిత్రాంబరములనాగిధరియించెక

156

తే. అరయ రుద్రాక్షమాలిక లలుత మెఱయ

ఫాలయన భూతిరేఖయు శ్రీల దనరఁ

బసిఁడిసావలు దొడ్డివైభమువచెలగఁ

గప్రపువిడెంబు సేయుచుఁ గౌతుకమున.

157

సీ. దివి పిక్కటిలఁ బెమ్మ తెఱఁగుల నెడలేక ♦ భేరీమృదంగముల్ భోరుచెలగఁ

గంతునిచేమఁ బుంతు లనంగ ♦ వంతు కెక్కినః శ వంతు లాడఁ

దుంబురు విరస్కృతి సేయు ♦ గాయకుల్ గీతముల్ కడగి పాడ

వాదిస్త్రీ స్తుతిసేయఁ ♦ జేరి భూదేవు లాశీర్వదింప

జేరి దండలు బిలుందఁ

లానర్ప

రాజసంబున సంతఃపురంబు వెడలి

ఘనత నుర్వీకుఁ డాస్థానమునకు, జనియె

158

సీ. చాలుచాలునఁ బాలునీలంపుఁబడఁపుఁ ♦ గంబరము ల్మితి లేన కాంతిఁ దనర
గారుత్మతెపుమణు ల్గదియించినట్టి మే ♦ రేడ్డగోడఁగ సాంపుమీటి ములర
నిందుకాంతములఁ బొల్పొంగ నొనర్చిన ♦ సోపానములు వింతఞ్శోభ లేసఁగ
వెలలేనివజ్రంపువేదిక ల్చెలువాఱ ♦ గోమేధికపుగవాడులు చెలంగ

లే. నతులవైడూర్యపుష్కరగాదినీల

రత్నవస్తువెంతియు రసుణ మెఱయఁ

గొల్పిత్తములైపుజెత్తులు గొమఱుమిగులు

కొలుపుకూటంబునందునఁ గూర్మితోడ.

159

క. కురుమగధ చోళమాధవ । తరహాటమరాటలాట కర్నాటకమూ

గ్జరయవన ముఖ్యధగణీ । వరులెల్లం గొనవ భూరివైభవలీలకా.

160

సీ. వేదకాస్త్రపురాణ వివిధరహస్యము । ల్వరుసతోఁ గవిబుధావళులు దెలుప

సంగీతవృత్తాదిసరసవిద్యాప్రాధి । కడువేడ్క నర్థసంఘములు నెఱప

తైరవైష్ణవజై నచాన్వాకబౌద్ధకా । క్తేయులు తన్మతక్రియలు నెప్ప

కరవాలకూలతోమరభిండివాలాది । శస్త్ర హరికులు ప్రశస్తిఁ జూప

లే రమణు లిరుగడ వింజామరలు వీవఁ

గడఁగి డెబ్బదిరెం డగుఘననియోగ

ములఁ దవిలి రత్నపీఠాగ్రమునఁ జెలుపుడఁ

గొలుపుఁగూర్చుండె మేదిసీతలవిభుండు

161

క. అతులితవిభవంబున నీ । గతిఁ గొనువున నుండి యచటఁ గలజనములకుం

గుతుకం బొప్పఁగ ధరణీ । పతి డా నపు డిట్టు లనుచుఁ బలికెంబ్రేమకా.

162

చ. వినుఁ డిదె యాదిగాఁ గఁ బృథివిం గలజంగమకోట్ల కెల్లనుం

గొవకొని సత్పదార్థముల! గోరినయంతనె పూన్కితోడ లే

దనక రయంబుమీఱ ననయాబుఁ త్తు వృషాధిగాజవా

హనునకుఁ బ్రితిగాఁగ జగమంతయు మెచ్చఁగ నుత్సవంబునకా.

ఆ. ప్రజలకెల్లఁ దెలియఁ బ్రతిన గావించెద

నడుగకున్నవారి కరయ నొట్టుఁ

జేరి యాసతోడఁ గోరినవారల

కీయలేనివాని కిదియ యొట్టు.

164

క. అని పలికి సులదిసలంఘి బనివడి చాటింపఁ బనిచి బాగుగ మొగసా
లను గంటవేలఁ గట్టిం । చెను జనము కల్ల- గడువిచిత్రము మీఱఁ. 165

వ. ఇట్లు శపథంబు గావించి దిశలంజాటించినఁ దద్వృత్తాంతం బంతయు
విని క్రమంబున. 166

సీ. రక్షపాలలు మైడికట్టబెత్తంబులు ♦ శంఖసంఖ్యల మించు శంఖములును
విడిగంటలును గేకిపించంపుఁ గుంచెలు ♦ ఛత్రముల్ బులితోళ్ళు చామరములు
కొండందంబులు రాకపట్టెడలును ♦ గండపెండేరము ల్కుండలములు
తనువులభూతిపూలు కావినస్త్రము ♦ తేల్లైన రుద్రాక్ష మాలికలును
తే. శ్వేతకేశములు రుద్రలీణియలును

బాత్ర మగునట్టిరజతంపు బాత్రికలును
గేలుఁదామరఁ బలువైన శూలములును
మొలకబంగరుగిలుకు పావలును గలిగి.

167

సీ. అతులితవిమలపంచాక్షరీ మంత్రంబు ♦ మించి కోరికఁ బఠియించువారు
తలుచుగా శైవకథా రహస్యాధ్యము ♦ రైటి శిష్యవరుల కేగ్గఱచువారు
సారెసారెకు నెను శృంగాయ రుద్రాయ ♦ పశుపతయే,, యచి పల్కువారు
నడుగడ్డునకుఁ గానాళాదిరసంబులు ♦ చెలఁగించుచును వేడ్క నలరువారు

తే. చిత్రగతుఁడను గానంబుఁ జేయువారు
సరవితో గద్యపద్యము ల్చుచువువారు
నగుచుఁ గోటానకోట్లొక మొగిచి నడువ
సాగిరా దేల యాచినచందమునను.

168

సీ. మల్లయ్య వీరయ్య మఱి వియాపాక్షయ్య ♦ జడముడిబసవయ్య శంకరయ్య
పిడిఘంటచిక్కయ్య భీమయ్య సో య్య ♦ శివయ్య వారిణాంక శేఖరయ్య
మరులయ్య సంగయ్య మార్కొండలింగయ్య ♦ పర్వతనాథయ్య పశుపతయ్య
శరభయ్య రుద్రయ్య లరసాత్రసిద్ధయ్య ♦ శతీకంఠయో య్య శ్రీగిరయ్య.

తే. విశ్వనాథయ్య వీరమాహేశ్వరయ్య
యాదిగాఁ బేరు గల్గి మహాత్ములయిన
జంగమస్వాములారాజసముఖమునకు
సిరగఁ జనుదెంచి రత్యంత సంభ్రమమున.

169

వ. ఇవిధంబునఁ బఠించి నృపాలుం గాంచి.

170

క. ఏరా! భూవర! మఱుఁ గాంచనతురంగేభాంబరాండోలికా
భూగిన్యందనమందిరోపవన సదృశమహణి శ్రేణులుకొ
జేరెం గావునఁ బల్లెలుక బశువులుకొ లెక్కింప వర్ధంబు మా
కీరా! కోరిక దీఱి మీఱి కిఁక నీవెంతేనియున్ ధీరతకొ.

171

క. పాలు పెరుఁ గిత్తురసమునుఁ

బాల ఫలరసములు జేసె శర్కర ఘృతిముకొ

మే లగుకజ్జంబులు నీ

వేళకుఁ దెప్పించరోరి వేగమె మాకుకొ.

172

మ. అనుచుం గోరినజంగమయ్యలకు నత్యానంతచేతస్కుఁడై
మనుజాధీశ్వరుఁ డ్దర్శపాద్యవిధులకొ మన్నిచుచుం గాంచునా
సనము లెవ్విట్టి బహుప్రకారములఁ బూజి తేసి యశ్శాంతముకొ
ధనధాన్యాంబరముఖి వస్తువులచేత స్ఫీర్తి గావించుచుకొ.

173

క. అడిగినవస్తు వొకింతయుఁ , దడయక యాక్షణమునందె తాత్పర్యముతోఁ
గడువడి నొసంగుచు భూపతి । పుడమికొ బ్రతివాసరంబు బోదియొసర్పకొ. 174

క. జగంబు లెల్లను నచట భు । జంగమరాజాంగదుని వెసం గొల్పుచు నో
జంగములై వసియించిరి । బంగరపురంబులందు భాసురలీలన్.

175

క. ఈక్రమంబున నద్ధరాధీసుం డతులితధర్మమాగ్ధప్రచారుండై ప్రతి దినజంగమా
రాధన నేయుచుండె నని నూతుం డెఱింగించిన నైమిశారణ్యమహామును లటమిఁ
దికథా వృత్తాంతం బెట్లని యడుగుటయును.

176

ఉ. హారతుషారహీర శరదభ్రానికాకరతారకాజ్ఞ డిం
డీరమరాళపార దపటీరవియత్తటి నీసితాభ్రమం
దారసురేంద్రా నాకలధాతసుధారససన్నిభోజ్జ్వలా
కార సద్విహార సుమకాండవివార! యుధారశంకరా!

177

స్రగ్విణి.

చారుకారుణ్యవిస్తార! తారేశ కో
టీర! దైత్యభకంతీర వేంద్రాదిబృం
దారకానీకమందార! సత్యవ్రతా
చార! గోరాజసంచార! గౌరీశ్వరా!

178

178

తురగవర్ధనము.

ధరణిధరవరశరణ చిరశుభదాయకా హరిసాయకా
 తరణిశశికుచినయన దురితవిదారణా ! లయకారణా!
 పరమపురుష హరినాయకతే ! పురభంజనా ! మునిరంజనా !
 హర ! గరభగర ! వినుతదనుజభయంకరా ! జయ శంకరా !

179

గద్య. ఇన్ద్రీమత్కుమ్మపేశ్వర వరప్రసాద లబ్ధ కవితాసామ్రాజ్య
 ధురంధర ఘనయశోబంధుర కాండిన్యగోత్ర పరిపూ

కూచిమంచి గంగనామాత్యపుత్ర బుధజనవి

ధేయ తిమ్మయ నామధేయ ప్రణీతం

బైనరాజశేఖరవిలాసం బహు

కావ్యంబునందు

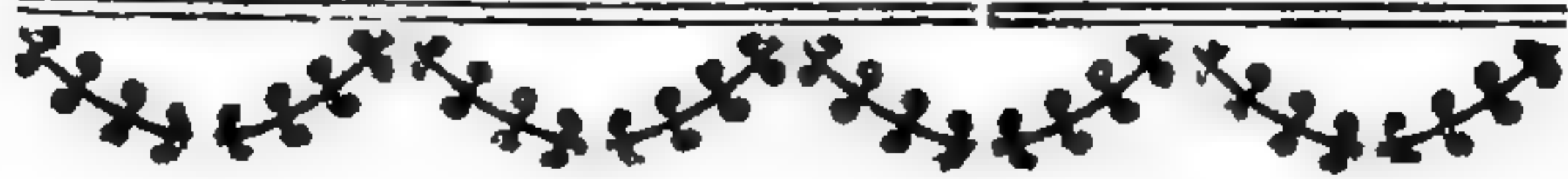
ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీ రస్తు.

రాజశేఖరవిలాసము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీ

రాజశేఖరవిలాసము

పారగ! సురరాజహాళిభాసురతరణో

టీరా! మణిగుచిరచరణ!

కూర్రాహితమదవిభంగ; కుక్కుటలింగా!.

1

వ. అవధరింపుము నైమిశారణ్యమునకు నిఖిలపుగాణవ్యాభ్యాన విఖ్యాం

డగు నూతుం డిట్లయె.

మా రాధనదీక్షితుండై యాతుపాన

ల్లభుండు వర్తించుచున్న

క్రవాడు.

2

సీ. ఘన మైనతనుకాంతిఁ గను

బొడవైనజడలవీపులు

నిండుచందురుఁ బో

బవమానవశమున

మైనదాకఁకేకదలి పాఱు

పయలతోఁ జెలిమినేయ

గ్రపుండంబు మెఱయఁ

రాగంబు గూర్చ

గీ. మండి

నలరు

గల్గి

క. అనఘ! మిముఁబోటిపుణ్యులఁ | గనుఁ గనుఁ గొనుభాగ్యంబు మాకుఁగల్గుటయెల్లకా

ఘన మగువిధిఁ గాంచినపే | దనుఁ బోలుట గాదె తలదఁ దాపసముఖ్యా!

సీ. అనవుడుఁ గలహాభోజనుఁడు సర్వంసహా • వరున కిట్లని పల్కె వలనుమీఱ

గాఁబాధి గాజ! యోరమణీయరతి గాజ! • గాజశేఖరతదాం భోజమధుప!

గూచకామరభూజ! వారిదశ్వనిణతేజ! • కాంచనాచలదైర్య కలితశౌర్య!

పండితిజనకేయ! భల్లాణరాయ! నీ • పరవారులేరు ముజ్జగములందు

తే. నడుగునయ్యలకెల్ల లేదనక యాయఁ

జాలినా వెద్దియైన నీచరితమునకు

సంతసం బయ్యె నీపుణ్యమింతయంత

యనుచు వర్షింపఁ దరమె యయ్యజునకైన.

క. కొట్టితివి రిపులఁ జోరులఁ | బట్టితివి మహేశ్వరాంఘ్రి పంకేరుహముల్

పుట్టితివి వంశమణినై | కట్టితి వర్షులకు నొసఁగుఘనమగు బిరుదుకా. 8

క. వచ్చితి నినుఁ గనుఁగొనుటకు

విచ్చిన యర్చనలకుఁ గను

తే. పాదవోత్తమ! ని

నిందురే ఖావతి

గోరి సతతంబు

కనఁగ నిహర

కుణములకు మే ల్బలి యిటు లీ

మ మయ్యె నిచ్చో మదికికా. 9

సీ. ఫణిహారునకుఁ బ్రది

చంద్రశేఖరుపదాబ్జ

పురదైత్యహరుని

లిసికొనుట

ను వినుట

కనుట

చారుశంభుకథాసుధారసం బానుచు • నవిరళభక్తివైభవముఁ జెంది

తే. వామదేవార్చనంబై జీవనము గాఁగ

జ్ఞానర ముక్తివధూటికి మంతు వొసఁగి
యలర నిహపరసౌఖ్యంబు లందవలయు
మాహితనుజ్ఞానమతి యైనమానవుండు.

12

మ. పురవిధ్వంసిపదారవిందయుఁగళిపూజావిధానోల్లస

ద్యరమార్తాండమహా గ్రచారుకిరణ వ్రాతంబుచేఁ గాక యో
నరనాథోత్తమ! యెంచిచూడ భువి నవ్యాయక్రియాయుక్తిదు
స్తరవిస్తారనితాంతఘోరకలుషధ్వాంతౌఘసుల్వాయునే.

13

తే. విను మిలాధీశ! కడు నవివేకులయిన

నరు లెఱుంగరు గాక శంకరునివంటి

భక్తలోకాభిరక్షణప్రాధి నలరు

దైవ మెందైనఁ గలఁడెచిత్తమున నరయ.

14

క. చదువులు పెక్కులు నేర్చియు • మది దుష్టనుఁ డెట్లు లభవుచుహిమ యెఱుంగున్

వదలక విద్యలు నేర్చియుఁ • బదపడి కాసరము ముక్తిపద్ధతిఁ గనునే?

15

మ. బలభిన్నాశిమణీప్రభావిసరశంభస్థివ్యపాదద్వయున్

బలవద్వైరి నిశాచరాంబుదజగత్ప్రాణుక్ ఫణింవ్రాంగదుక్

నలినాస్తీందుకృశానులోచను సువర్నగ్రావకోదండునిం

గలుషారిక్ ఘటనిం గడుం దెలియ శక్యంబౌనె యెవ్వారికిన్?

16

మ. సుగదయితేయులు వారిధిం దరుచువోఁ జోద్యంబుగా నయ్యెడం

గరళం బున్నచమై జగంబుల వడిం గాల్పంఁ దా నవ్విషం

బరయం గుత్తుకయందు బూని దయతో నంతర్బహిరోకముల్

పరిరక్షించినయట్టిశంభునిప్రతాపం బెన్న సామాన్యమే?

17

క. నెఱి ద్వాదశవర్షాయుః • పరిమాణ మృకండతనయు బ్రతికించి యముక్

గరువం బణఁచినశంభుని • చరితం బహివరున కైనఁ జనునే పొగడన్?

18

క. సర్వేశుఁడు దానని కడు • గర్వంబునఁ బలుకుచున్న కమలజుశిరముం

గీర్వాణులెన్నఁ ద్రొంచిన • శయ్యనివిక్రమ మెఱుంగశక్యమె చెపుమా?

19

మ. హరిజంబారివిరించిముఖ్యు లగుదేవాసకముం గూర్చి శం

కరునిం బిల్వక దక్షుఁ డధ్వరముఁ కాఁ గావించుచున్నత న

గ్గరళగ్రీవుఁడు వానిఁ బట్టి శిరమున్ ఖండించి గీర్వాణు లం

దటినిం గొట్టిన యట్టితద్విజయ మేతస్మాత్ప్రేమగూఢరా!

21

తరళ — నురల కేరికి గల్వరా కతిచోద్యలీలఁ జెలంగు న

పురము లొక్కట శరముఖంబునఁ బూని యేసి జగంబు లా

దరముమీఱఁ బ్రాసినట్టిసుధామయూఖకిరీటినిం

దలమె సన్నుతిసేయ నింతయు ధాతకైన నరేశ్వరా!

21

సీ. మహిమమీఱఁగ సర్వమంత్రరాటన బొల్పు • గాయత్రి కవ్వాడు నాయకుండు

కనుఁదమ్మిఁ బూజింపఁ గైటభారాతికిఁ • దిరముగాఁ జక్క మేదేవుఁ డిచ్చె

బ్రహ్మాద్యఖిలజంతుపరిపాలఁ డౌటచేఁ • బశుపతినామ మేప్రభున కలరు

శ్రుతి యేక ఏన రుద్రోన ద్వితీయ' యం • చనిశంబు నేనాని నభినుతించు

తే. నట్టిగిరిజేసుఁ డభిలేశుఁ డఘవినాశుఁ

దార్తరక్షాధురీణుఁ డగాధమూరి

గరళగళుఁ డొక్కరుఁడె కాక కలడె మరియు

దైవమెందయినఁబరికింప ధరణినాథ!

22

ఉ. చీమ మహీరుహగ్రములఁ జేరి ఫలంబులసార మెంతయుం

బ్రేమ భుజించురీతిఁ గడుఁబెద్దయొడర్ గలయుష్ట్ర మేక్రియం

దా మెసఁగంగ నేచ్చు? విదితంబుగ నిశ్చలఁ దైవభక్తున

ట్లామినువాఁకతొల్పువిధ మజ్జభవుండు నెఱుంగ నేచ్చునే?

23

ఉ. తొల్లి గుణాధ్యుఁడైనచిరితొండఁడడు వేడ్కను శైలరాట్సుతా

వల్లభుఁ గొల్చి యాత్మజుని వంచనలేక వధించి భక్తిరం

జిలగఁ బాక మర్పణముచేసి నిరంరరకీర్తిమఁతుఁడె

యెల్లజగజ్జనం బెఱుంగ నీశ్వరసత్కృఁ జెందడే తగ్గ.

24

క. కావున నీవత్తెఱఁగున • భావజమదహరుచరణపద్మంబులు స

ధ్యావమునఁ గొల్వ మికఁ నా • దేవుడు కరుణించి యొసఁగుదివ్యపదంబుల్. 25

వ. అనుటయు మునీంద్రునినకు నరేంద్రుం డిట్లనియె.

సీ. తాపసోత్తమ! ధరాధరకన్యకాధీశుఁ • డనిశంబు చాంచలికునివిధమున

జగదుద్భవస్థితిసంహారకరుఁడును • సకలభూతాంతరస్థాయి యగుచుఁ

గర్తయు భోక్తయు గణుతింపఁ దానయై • వర్ణించుఁగా కెట్లు నేర్తు రొరులు?

కావున నద్దేవుకరుణాకటాక్ష వీ • క్షణముచే ప్రతమెట్లు జరుగగలదో?

తే. కాక మహాబోంట్ల కిది పూనగాదరంబె?

యనుచువినయంబుమీఱ మేలైనయట్టి

కట్టము లొసంగుటయు మాని కాతుకంబు

మదిని దైవార వికసితవదను డగుచు.

27

క. వీణీయసుతిఁ గూర్చి జగ • త్ప్రాణాశనధరునిమహిమఁ బాడఁగ విని భ
ల్లాణుఁడు మదిఁ జొక్కుచు గీ • ర్వాణమునీందుని నుతించె రభసముతోడన్. 28

వ. ఇవ్విధంబున వారఁడుం డవ్వసుంధరావల్లభుండు సంగుపూజలఁ గైకొనియ నే
కాశీర్వచనంబు లొసంగి యతనిచేత నాజ్ఞ వదసి తద్వృత్తాంతం బీశ్వరుని కెఱింగించు
వాఁడై చనుచుఁ దనమనంబున

29

నీ. చిలువలదొర మంచివిలువమించినసాము • సాగనైనసిఁపువ్వు నొంగల తోడు
పాలుపుగుల్కిదగ్గలఁబోతు చొక్కపుజక్కి • పగఁగు నేతగతోలు పట్టుచాలు
తెలిపక్కిబలురాతుతలపునగ్గ పశ్యెంబు • బాగైనవ్వసం బోగిరంబు
వణఁగుబ్బలిపట్టి వలపులయిల్లాలు మొఁములాటిటివేటి ముద్దుకొడుకు

తే. సరనిఁ జక్కులయెకిమిడు సంగడిఁడు

పసిఁడిమల విల్లువెన్నుండు పాసఁగునమ్ము

కడలిదొరపామునారియుఁ బుడఁగుతేరు

గాఁగఁ జెలువొందుముక్కంటిఁ గాంతుమది.

30

వ. అని మహేశ్వరధ్యానంబుసేయుచు.

31

చ. చని కనియెన్ని లింపమనిసంతతభవ్యయశోవికాలముకొ

సనకసనందనప్రమాఖసాధుగణమైతిమూలమునైపా

వనతరసాగు దేశపరివరిఁతికిన్నరకంబుకంఠరీ

జనమృదుగానమోఁతభుజంగమజాలము శ్వేతిశైలముకొ.

32

నీ. ప్రకటితసహకారపల్లవోద్యత్లాద • నామోదపరభృతోద్దామరవము

ఘననిరింబస్థలోద్ధాఘలీలాలోల • గీర్వాణకామినీ గీతరవము

చారుమానుతపూరి తోరుత శేష • కింకరానీక ప్రకీర్ణరవము

సదమలవరఘ్నతీ సందోహాసంగూఢ • మానితఘ్నాగ్నాయనావరవము

తే. సత్యగంగాతరంగ సంఠబలాక

చక్రసారసహంసాదిశకునిరవము

నొక్కటఁ జెలంగు మిగులఁ గన్నోత్సవముగ

మరుచిరంబైన యమ్మహి ధరమునందు.

33

చ. గుఱుతుగ పద్మరాగమయమాటతటంక

త్కరినికరంబు లాప్రకటకాంతులఁ

నేయు స

మొద

ల్పరగున వానినూత్న మదసారణలీలలఁజేరి నిర్నయం

బెఱుఁగకయుండుఁ ద్రిమ్మరుచు నెంతయు నబ్బుర పాటుతోడుతఁ.

ఉ. చందురుతాలచప్పరవుఁజాయలఁ గిన్నరదంపతు ల్కడుం

బొందుగ నాశ్రమంబులను బుష్పశలీముఖకేళిఁ దేలి య

రుందురు రేలునుం బవలు నక్షతురంగశిరస్సుధాంశురు

గ్భృందముల న్మణు ల్లఱుగి వెంపలరం బయిఁ జిల్కనగ్గిరికొ.

35

సీ. కొదచుసింగములతోఁ గదిసి మేలములాడుఁ ♦ గేరుచు నున్మత్త వారణమును

నాడి మెకంబులఁ గూడి వేడుకతోడఁ ♦ గ్రీడించుఁ బోడలై లేడిగములు

పేర్కితో బావురుబిల్లుల మెల్లన ♦ సయ్యాట లాడు మాషకచయంబు

గావరం బలరారఁ గాతేమబోతులఁ ♦ జేరి లీలల నుండు వారువములు

లే. చి బవలు ముంగిసలుచాలఁ జెలిమిసేయుఁ

దగరులెప్పుడుతోఁడేళ్ళఁ దగిలియుండుఁ

బగ లొకింతయు నెఱుఁగ కప్పర్వతమునఁ

దుహినకర శేఖరునిమహామహిమఁజేసి.

36

మ. కమనీయామలతోయ సంయుతములొ కాసారరాజంబు లం

దము మీఱ న్విలసిల్లుచుండుఁ బొగడొందం దత్ప్రదేశంబులం

గుముజేందీవరపద్మహల్ల కలసత్కూర్కాండజగ్రహన

క్రమహావ్యాళ కుశీరహంసబకగోకస్తోమధామంబులై

37

చ. ఘనమగు పోకమాఁకులును గాంతినిఁ జెన్నగుపొన్నగుపొన్నగున్నలుం

బనసలు నారికేళములు పొటలకు ల్వకుళామగిసాలచం

దంములు పారిజాతములు దాడిమము ల్పురపొన్నలాదిగాఁ

దనరున నేకభూజములు తచ్చిభిరీశసమీపభూములకొ.

38

వ. మఱియును.

చ. సకలితప్రతము ల్ప్రకటజాలక చంచువులు న్వసింప నిం

చుకశుకనామ మబ్బుటనె సొంపున మామ సమంబె? తాళకిం

శుకము లటంచు నెంతయును జూడఁగ నోర్వక తమ్ముఁ బల్కెఱుకొ

శుకములు పల్క నం దతులతోభలఁ గేరుపలాశజాలముల్.

40

చ. సకలసుమంబులం దులుముశంభున క్గొనరించి వానివూ

జకు వెలి యైనగేదఁగిని నుండు నటంచు పుల్లచం

పకములు పూక్కితోలఁ బలఁ బాఱగఁ దోలుఁజేరనీ

యక యటుగానిచ్చో సిన దేమి వానికికొ.

41

తే. మెండుకొని గండుతుమ్మెదపిండు నిండి
యుండ గన్నలపండువై బొండుమల్లె
పొదలలరు నందు హరిరత్నములు ఘటించి
నెఱిగిడినముత్తయంపుఁబందిరులనంగ.

42

చ. నురుచిరపల్లవప్రకటమాతలతాప్థితకోకిలావళు
ల్యరుసుఁ జెలంగు మాధవుఁడు వావిరి నవ్వనలక్ష్మి కెంతయున్
గుఱుతుగఁ బ్రేమతోడుతను గూర్చి యొసంగినశోణసీరజ
స్ఫురదసితోత్పలాఘములఁ బొల్పుగుమాలికలో యనంగడుకొ.

రగడ. మఱియుఁ జివురించు నెలమావులను రావులను

బొరిపొరినివిలసిల్లు పూవులను దావునను
సాలయుచును బారుతరనూనములఁ లీనముల
దలరునిందిందిరవితానముల గానముల
నారూఢఫలరసాహారముల తీరములఁ
గేరి పోలుపారుమదకీరముల వారములఁ
బగలు రేయిలతాగ్రభాగములభోగములఁ
బొగరెక్కి కూయుపికపూగముల రాగములఁ
మాటికినిబొదరిండ్ల మాటులనునీటులను
గూటుములబెనఁగునుగ కోటులనుబోటులను
దానకము లైనమందారముల తీరముల
మానైనపుప్పొడిదుమారములపూరముల
మరిగి విద్యాధరకుమారికల చేరికల
సరసగతి నలగారుళారికల కోరికల
విరివిమీఱఁగ నెపుడు వేదములనాదముల
మొరయమునిజనులసమ్మోదముల వాదముల
నయమొప్పుసంతతానందముల డెందములఁ
బ్రియలీలఁదగువఘాబృందముల చందముల
బలమైనపూఁదేనెపానలను గోసలను
జెలఁగి తడియునిలింపనేనలను జానలను
దలుచైనఘనసారతరువులను బారువులను
దిరమైనవలచదురు తెరువులను విరువులను
నెఱిఁబూచుసంపెంగనీడలను వాడలను

సరవిఁ దిరిగెడుచెలుల జాడలను గీడ్డలను
 దొలంగ కతినుండ వాతూలములలోలముల
 నలరియాడెడు మహావ్యాళములజాలములఁ
 దొడరి మార్గము లెల్లఁ దుండముల కాండములఁ
 దడిపివిలసిల్లు వేదండముల తండముల
 బరగుగిరిచెంగటను బాత్రీమున గోత్రీమున
 మరలకవసంత మతిమాత్రీమున మాత్రీమున.

క. వెండియుఁ బ్రచండమండల • మండితమాగ్తాండ కంసమంచితమైయు

ద్దండజగ దండభయదా • ఖండిగతి వ్రీష్మముతువు కడునాప్పారెక్క. 45

వ. మఱియు మింటినంటిన యమృహీధరంబు జంటన శక్రిచాపంబులం బన్ని చెన్నుగఁ
 గారుగ్రమ్మిచున్న పెనుమబ్బులును మబ్బునిబ్బరంబుగాక యబ్బురంబుగా
 గొబ్బున మెఱసి మరలి చుక్కొక్కరు మెఱుంగులును, మెఱుంగులును, గు
 బ్బునం గనుంగొని మంతరంగంబునఁ బ్రయాంగనల మే ల మెఱుంగులఁ ద
 లంచి యల్లన నుల్లఁబుఁ ఝల్లున న్నొల్లబోయి మల్లడిగొని తల్లడిల్లెడు పాంధ
 వ్యూహంబుల గేహినులకు మోహం బలరఁ బ్రియులరాక యెఱింగించు తె
 ఱంగున ఘోషించు ఘోతర స్తనితంబులును, స్తనితశ్రుతిజననిత కుతూహలా
 ర్హంబు లగుబర్హంబులు విప్పి తేస్పత వర్తనంబులు సేయునీలకంఠధ్వజంబులు
 హినంబులుగాక సోఁకిన లీనంబులై యుండు భీకరదక్ష్విః కానీకంబులును, ద
 ర్వీక రానీకంబుల నొక్కొక్కతటి నాలోకించి మూఁకలై నాటుభేకంబులును,
 భేకంబులతోకంబులఁ బాపిలోకంబు లేకంబుసేయుకరణి నదీహ్రీదంబులు నిం
 డి యఖండంబులై పాటునట్లుగాఁ గురియువారితవారిధానా పరంపరాను,
 వారిధానాపరంపరవలన నుండి మెండుగఁ దండ బులె పుడమిముద్దయకు సమ
 యనాయకుం డొసఁగిన నూత్ని హారరశ్మింబు లనంబడుకరకరలును, కరకలసర
 కుగొనక యిటికి జలబిందువులు లందంబుగాఁ గ్రోలిసోలినచాతవ్రాతంబులు
 ను, చాతకవ్రాతంబుల కొతుకం బలరెనని దిశల నెఱింగించు విధంబునం బఱ
 చు కేతకీగంధబందుర గంధవాహంబులును, గంధవాహంబులకు జలికింపక
 వెంపున గుంపులై మృగమావిహారలంపటంబునగుమ్మరు కి గాతులునుఁ కిరాత
 యువతీ చరణపంకజ సంకలిత కుంకుమాంకిత పంకంబు లగు తెరువులును, తెరు
 వులం బరువులై విరువులగు బూసి మురువులలరు కదంబతరువుల్పుతిరువుల నిర
 వులు చేసి మొత్తంబుగఁ బిల్లల నిడియుల్లసిల్లుఖగంబులును ఖగపోతంబులకు

మేతలిడుదాత లనదగి నానాకీటకకోటులం బాటిల్లు పచ్చకపట్టును, ప
చ్చికపట్టుల దట్టంబులై మకరతప్రదేశంబుల భాసిల్లు పద్మగాగంబుల చెవులు
ననలరు నింద్రగోపంబులును గలిగి వితరణహస్తంబునుం బోలెనిరం తిరవారిధా
రాకరంబై, మహాశైలగేహంబునుగబోలె సమంచితనీలకంఠ శబ్దంబై, దివ్యజ్ఞా
నమూర్తియుం బోలె చికసితిను మనోయుక్తంబై, యుత్కర్షణంబునఁ గర్షకమా
ర్గదం బగువర్షాగమంబు నొక్కభాగంబున.

చ. కొలకులఁ బద్మమున్ తోవ కోమలకాంతిఁ జెలంగ సస్యము
ల్పలపతితంబులయి పొదల భవ్యవిహండురలీలమీలు చు
క్కలదొర టేలు వెన్నెలలు గాయఁగ వేల్పులతోవ చాల ని
ర్మలత వహింప నందుల శరత్సమయం బలరారు నొక్కడఁ.

47

సీ. ఉత్తర నిలముల మొత్తంబు లలరారె ♦ సాంద్రీతుషారన్నంబు గురియ
లీల మీఱ రసాలసాలము ల్నువలెత్తి ♦ నదులెల్ల నింక కాల్పదలుగాఁ
జలికి నోడినభంగి శాంతరూపము దార్చె ♦ చండభానుఁడు వేగ జరుగుచుండఁ
గొమ్మలగుబ్బ చన్ద్రాండలదండల ♦ నెల్లవారును మని యల్లసిల్లఁ

తే. దెలువలకు సంగజుచికేళిఁ దృప్తియలరఁ

జేయవలె నని తలఁచి నిర్వేడువిధమున

యామిచులు దీర్ఘములమీఱ నన్నగమున

నలరు హేమంతఋతువొక్క తలమునందు.

48

వ. మఱియు నమంద సుందరకుందబృంద నివ్యందన్మ రందపానాఁదితహృదయార
విందేందిందిర సందోహం బగు శిశిరసమయంబును నొక్కభాగంనబుఁ గలిగి,
యిట్లు వదృతశువులుందప్పక యెప్పుడును వర్తింప నలవిగాక మనోహరవదై
చెలంగు నమ్మహాధరాగ్రభాగంబున.

సీ. మరకతహరినీలహాక్తి కాంబుజగాగ ♦ వజ్రవైడూర్య ప్రవాళపుష్ప

గాగోమేదికరత్న సంస్థాపిత ♦ మహితకాంచన దివ్యమందిరముల

శక్రాదిదిక్పతు ల్సరవితో నేవింపఁ ♦ భాంబులు బలసి కొలువ

వీరభద్ర కుమార విఘ్నరాజ విరించి యిలు చనువు నేఱపఁ

తే. గళ్యపాగర్జ్యమాండవ్య గ

వాఖిల్య భరద్వాజవామశ

గాలవపసిష్ఠ మేతే

లయినముని. సంఘ

50

వ. మఱియును.

51

- నీ. గొనికొని సఖివ ఏకోదేవ యంచును ♦ సరవితోఁ బల్కెడుకారి కలును
 దత్తవీరితిని శివా త్వరతరంవాస్థి యం ♦ చాడెడుచుద మరాళావళియును
 వార వామదేవ మహాదేవ యని భక్తిఁ ♦ గీర్తించుఘనరాజకీరములును
 భర్గ శంకర పరబ్రహ్మ త్రినేత్ర యం ♦ చారయఁ గేరుమయూతతులు
 తే. నభవభూతేశహరివించ్యర్చితాంఘ్రి ♦ పంకరుహాయుగ్మ యనిగేరుపరభృతములు
 గలిగి యభినవంశ్యంగారగరిమఁ దనరి ♦ మహితగతి నొప్పుశశిమాలిమందిరంబు. 52
- క. అద్వివ్యథామ మెంతయు, ♦ నుద్దామతఁ జొచ్చి యందు నొకచెంగటఁ దా
 నుద్దీపితమణిమయ మగు, ♦ గద్దియనై సౌఖ్యలీలఁ గదిసివానికొ . 53
- నీ. ఘనరత్న రజతకాంచనభూషణవ్యాత ♦ సతతవికాలయశస్సమేత
 నిజభక్తలోకమానితకల్పభూజాత ♦ భూరికారుణ్య విస్ఫురితచరిత
 మహిమదానగర్వమర్థనవిఖ్యాత ♦ ముదితాస్పరోజనముదితగీత
 కనునీయతరదివ్యకరభృతశుకపోత ♦ వితతకటాక్షపోషితవిధాత
 తే. బుధజనవ్యాత కేవలభువనమమాత ♀ యగు మహాసితవగజాత సమితవూరి
 నభినవానందఽంధురస్వాంతుఁ డగుచుఁ, ♦ గనియెసురమాని కన్నలకణపుదీర 54
- నీ. సర్వగీర్వాణ ప్రచయసమర్చితదివ్య ♀ చరణారవింద యేహరిణ శేత్ర
 హారహీరపటీరతారకాహిమచారు ♀ కీర్తివిస్తార యేకీరవాణి
 సతతమానితదాసజనగృహంగణలవ్య ♀ కల్పభూజాత యేకంబుకంఠి
 సమరారిసందోహసంహార స ♦ ద్విక్రమోల్లాస యేవిధునిభాస్య
 తే. చిరతరైశ్వర్యయుక్త యేచిగురుఁబోణి ♀ విమలసౌందర్యమూర్తియేదివ్యరదయాన
 భూరికారుణ్యచిత్త యేపుష్పగంధి, ♀ యట్టిశ్యాణి నతిభక్తి నభిమతింతు 55
- మ. సురరాజార్చిత పాదపద్మయుగళీ! నూరిస్తవానందినీ!
 శరదిందుప్రతిమాననుందరముఖీ! చంచత్కురంగక్షణీ!
 పరదై తేయభయంకరీ! శివకరీ బ్రహ్మాండభాండోదరీ!
 దురితవ్యాతలసన్మతంగజహరీ: దుష్టా! జగత్పావనీ!
 తోటకవృత్తము. జయ కాంకరి జయ పురితా!
 జయ సర్వవర
 జయ సంతతశి
 జయచంద్రభ
 చ. అని వినుతించుచున్నఁగని
 వెనయగ నెందు ను

జ్ఞను లగువారివార్తలు నిజంబుగ వేగ నెఱుంగబల్కువే
యనవుడు నారదుండు వినయంబునఁజెప్పఁదొడంగఁబొంగుచున్.

58

మ. విను శర్వాణి! యశేషలోకములు నే శిక్షించితింగాని థా
త్రిమర్త్యులకుడుశంభుభక్తినియతిం దీపించుచున్నిత్యసం
జనితానందము నొంది రందు నొకయాశ్చర్యంబుఁ గన్గొంటి నో
జననీ! సత్కృపఁ జిత్తగింపుమది విస్పష్టంబుఁగాఁ దెల్పెదన్.

59

సీ. ఘనతె మీఱఁగ సింధుకటకం బనఁగనొప్పు • పురవర మొక్కటి ధరణియందు
నప్పట్టణం బేలు నమితకృపాస్వాంతుఁ • డర్కవంశజుడు భర్మాద్రిధీరుఁ
డనుదిసఁజెవవ్రతాచారశీలుండు • భల్లాణు డనుగాజు భక్తిమిగుల
నడుగనిజంగాన కలరఁగా నొట్టగు • నడిగిన తేరన్న నదియె తనకు

తే. నని దిశలనెల్లఁ జాటించి యద్భుతముగఁ • దనదు మొగసాల నందంబుఁడనరగంట
ప్రేలగట్టించె నెంతయు వేడ్కతోడ • నెద్దివేడిన నర్థుల కిచ్చుచుండు.

60

గీ. మఱువఁ డెపుడైన శివనామమంత్రజపః • వెఱవఁ డేదైన నర్థులు వేడుటకును
బఱవఁ డరిసంఘములకు సంగరమునందు • గిరిశపదభక్తినిగతుండు నరవరుండు.

61

క. గోప మునికైన లేద • గోపమనిరతప్రతాపుఁ డొగి నీతనికిం

గోప మని తలఁచి శాత్రువ • భూపతు లరుగుదురు తమదుపురవరములకున్

62

గీ. అర్థరాధీశునగవరిసమృద్ధి యతని • భక్తిమార్గంబు భాసురయుక్తిఁ దెలిసి
మీకు నెఱిగింప వచ్చితిఁ బ్రాకటముగ • సమదపికవాణి! శర్వాణి! జలజపాణి63

ఉ. నావుడు శైలపుత్రి మునినాథునిపల్కుల కాత్మలోన నెం .

తో వెఱగంది సంతసముతో నపు డాతని వీడు కొల్పి భ

క్తావళిఁ బోయెతత్పర నందముమీఱఁ బయోరుహాక్షి యా

భావజగర్వభంజనునిపాలికి శీఘ్రమ యేగి యిట్లఁజ్.

64

సీ. జయ జయ ఫణిహార! సర్వలోకాధార! • జయ జయ నగచాప! శశికలాప
జయ భక్తసురధూజ! సంతతోజ్జ్వలతేజ! • జయ మహోన్నతవేష! సాధుపోష!
జయ మానిజనపాల! మామగానవిలోల! జయ చక్రధరఖాణ! రరథితుణ!
జయ చారుదరహాస! సామజాజననాస! • జయ విధుస్తుతిపాత్ర! సత్పిత్ర!

తే. జయ జయాసురవముఖ్యనిష్ఠరకదంబ • భస్మమకుటాగ్రసుఖుటితి ప్రకటనూత్న
చిత్రిత్విప్రభావిభాసితసుదివ్య • చరణపద్మద్వయోల్లాస! జయవమహేశ!

వనమయూరవృత్తము. పామజహారా! హర! తుమారకభూషా

కామిఫలపరిద! జగద్వితవేష!

తామరససంభవతా! గగనకేశ!.

నీమహిమ లే బాగడనేర్తు నె గిరీశ!

క. జగములు వీడిఁ బుట్టింపను | దగ సంతక్షింప నణిప దైవమ వని ని
స్సొగడునుగాదు ముదంబున • నిగమంబులు దేవ దేవ! నీలగీవా!

క. అరయ నొకవార్త విని మీ • కఠింగింపఁగ వచ్చితి నిపు డెంతయు వేడ్కం
బరిపాటిఁ జిత్తింపుము • పగమేగా! నగనివేళ! భవ్యవిలాసా! 68

క. హెచ్చుగ గొల్చినవారికి • మెచ్చుగ వద్దాంగ మయిన మిగులం గృపతో
తిచ్చుఁను మైనదేవుడ • వచ్చుగ నిను బాగడఁ దరమె యవిధికికైనఁ. 69

నీ. దంటయై యొకఁడు నేత్రమున నిన్బాజించె • వింటనొక్కఁడు గొట్టెఁబురేక
యింట గావలియుంచె నిరవుగా నిన్నొక్కఁ • డొంటిగా దండెత్తెనొకఁడు గినిసి
కంటక బలర తోకటఁగ్రుమ్మనొక్కఁడు • కుంటెననిన్నంపె గోర్కెనొకఁడు
గొంటితనమున తాల్గొని తొప్పెనొకఁడు • ని • న్నొంటిగ వెలిజేసె నొకడుపాని

లే. మతి యు నిటమీర నమ్మకరముగాఁగ • నొక్కభక్తంపథాత్రిసై నిక్కముగను
నిన్నుఁగొల్పుచున్నాఁడు చెన్నుమీర • సతనిమహిమ • నెఱింగింతునభవ! వినుము 70

క. నెఱిసిండుకటక మనియెడు • పురి యే నృపాలుఁ డమితపుష్పఁడు తగ నీ
శ్వరభక్తుఁడు భల్లాణుం • డరయఁగ సతతంబు జందంమార్పనపరుడై. 71

చ. అడుగకయున్న జంగమన కారయ నొట్టగుఁ గోర్కె మీఁత
నడిగిన నియ్యకున్నయెడ నట్టేయగుం దన కంచుఁ బల్కిత
నెడతెగ కద్దియై వడి నిచ్చుచు గర్వముతోడ నున్నవాఁ
డుడుపతిసత్కిరీట! కమలావరపూజిత భక్త వత్సలా! 72

గీ. అతినిపట్టణమునకు నీ వరుగుదెంచి • సరవిఁ దద్భక్తిమార్గంబు లరసి చూచి
రమ్మ వేరేగ నని గిరిరాజపుత్రి • పల్కుటయు మోదమునుండె భర్తఁడపుడు 73

క. అద్భుతము నొంద నేటికి • మద్భక్తులజాడ లెఱుఁగ మదవతి! సరసీ
జోద్భవహరిజంభాసుర • జిద్బోగీంద్రులకుఁ దరమె? సరతరయ్యుక్తికా. 74

క. నాకన్న నధికు లెన్నగ • లోకానీకంబు లెల్ల లోఁగొనఁగలరో
కోకస్తని! మద్దాసులు • చేకొని యెటులాడుచున్నఁ జెల్లుం జుమి! 75

ఉ. నిక్కముఁ దెల్పెద స్వినుము నీరజసేత్రి! విరాతకేనియుం
జిక్కనాకింత భక్తునికిఁ జిక్కినపద్ధతి నట్టు లెటచే

మిక్కిలిభకినఁ గోలిసి మీటి నరుండు విఘాతపాపుడై
వెక్కువిధంబుల న్మహినిఁ బేర్చి వహించు నుదగ్రలీలలక.

76

తే. అశ్వమేధాదియాగంబులైన ధేను, ♦ భూహిరణ్యభహయతులాపురుషశకట
ముఖ్యవాసంబులైన నోమోహనాంగి, ♦ సరవి మద్భక్తికింతైనసరియె? చెపుచు! 77

క. అలిగినచో విధి నైనం, ♦ దలఁ ద్రొంతు నిజంబు మీఱ దయచేసినచోఁ
దలఁ దాల్చు నెపుడు వేడుక, ♦ లలర గురుద్రోహినైన నంబుజనేత్రా! 78

క. కంటికి తెప్పవలె న్నా, ♦ ల్లంటిరా! మద్భక్తవరునిఁ గాచుకొంటు వె
న్వేంటం దిరుగుట నెప్పుడు, ♦ వింటే! చర్చింప నికఁచు వేయేమిటికి 79

ఉ. కావున నీదువాక్యమును గాదన కిప్పుడ యేగుదెంచి త
ర్భావరుధక్తి చూచుటకుఁ దోడ్కొని శీఘ్రముగాఁగ వత్తు ని
చ్చోవరవర్షిమ లాటువ వోభనలీల వసింపు మింపుదో
నీవని బల్కి యద్రొనుత నెమ్మది సమ్మదిచేసి యంతడక. 80

తే. వారిసుకేశాబ్జసంభవాద్యమరవరుల, ♦ వేడ్కమీఱంగ నప్పుడే నీడుకొలిపి
కొలుపు చాలించి వేవేగ నిలకుడిగ్గి, ♦ తనర భల్లాణువీటికి, జనుచునుండె. 81

క. చనిచని శివుఁ డొకచో, ♦ ఘనతరకల్లోలమూలికాతరి భాసి
న్విరుతయశోరాశిం ద్రిభు, ♦ వనదురితవినాశిఁ ప్పహ్లాణవారాశిన్. 82

సీ. వేలాతలోదంచ దేలాలతాగ్రాతి | హేలావి
శుంభరత్కియారంభకుం భీరసగ్రాహ | కు
రంగన్మహోత్తుంగణంగావళితట | శృంగా
భూరిప్రకారసంచారధారాధర | వార్ధ

తే. కలితబలయుతఘనతిమింగిలవిలాస

కేకకర్కటతమతకుంభీరకుక్తి, |

చ. సకలజగంబుల న్మనుచుసా

ప్రకటితలీల నంచు నలపా

తకునకుఁ కాన్క లియ్య

జాకొ యన నొప్పు

లయ గా

83

84

నెమ్మి యలరార నటనమ్ము లొనరించు
 నలకొమ్మరొ యనంగఁ జేబువమ్ముక నకూపా
 రమ్మునఁ జలంగురతమ్ముచు విలాసగతిఁ
 ద్రిమ్మరుచు వీచిక లొక్కుమ్మడినిఁ జూడక,
 చ. సలలితనూత్నరత్నమయనైకతము ల్విలసిల్లు నచ్చక్షుఱు
 గలితబలాకజాలము లఖండగతి స్వసియింపఁ జాలని
 మ్ముల చుణి మేఖలాఘటితముం బరిశుద్ధనవీచిచేలముం
 గలజలజాక్షి చొక్కపుని గారపుగొప్పపిఱుదులో యనకా.

86

ఉ. జాలరుపువ్వుబోలులు వెపం దమబిత్తరివాలుఁగన్నులం
 బోలిక చేసియో యనఁగ బూరికెసాలికగండుమీల బ
 ల్లాలమునందుఁ గుత్తు రధికం బగుకోరికమీఱఁబట్టి తా
 రేలలు పాడుకొంచు మది, కింపున నవ్వనరాశిచెంతలకా.

87

కా. అరత్నాకరతీరి భూములు సముద్యల్లాంగలీతాశజం
 వీరామక్రముకప్రవాళకదలీబిల్వాఘ్రకాకేతకీ
 సారంగప్రముఖాభిలాగమవినతానచ్చాయలం దెల్లబ
 ల్మాయం గోర్కెలవిశ్రిమించుచునులీలకా శూలి దానంతటన్.

88

సీ. గమనీయమాశి

విమల చంద్ర

సురుచిర

మటుపు

తే. సుంభ

బాగ

క. అ

గ

చ.

గులు • మేలైనహరినీలజాలకములు

గులు • గురుత గాంబుజరాఘడ్యములును

పాటింప వజ్రజనాటములును

గు • భూరిగారుత్మకాద్యరములును

గలతెసంతతశృంగారగరిమతోడఁ

గగఁ బ్రవేశించె నగజదైత్యహరుఁడు 89

యగరు కన్తరిమును బెకా

రములు గాంచెగురుఁడొకచోటకా 90.

శూలి తా

క. పొంగారువేడ్కతోడ భు, ॥ జంగమరాజాంగదుండు వెసఁ గనుఁగొనియెన్
రంగత్తురంగఘనమా, ॥ తంగశతాంగములగములదన నొకచోటన్. 98

క. చనుఁగొనె నొక్కచోట నవకాంచనరత్న సమంచదూర్మికా
ఘనతరమేఖలాటకకంకణ కంఠవిభూషణాదిమం
డననిచయంబు నెంతయుఁబృథంబుగనిల్పి క్రియించుచోటుల
దునఁ దుదిలేనివేడుకలతో నలగారి పుగారి సారెకున్. 94

చ. ఒనరఁగ విప్రకాంతలసమున్నత దేహరుచుల్ తటి ద్రిచుల్
ఘనరతవేదనాదములు గర్జితము ల్పటుహోమధూనుముల్
తనరఁగ నీలునీరదలబము లంచుగృహహిభుక్తతు
ల్పనివడి వే నటింపఁ గనె బ్రాహ్మణవీధిఁ గవర్ది యొక్కెడన్. 95

వ. మఱియు ॥ గరితురగరధాగోహణాస్త్ర శస్త్రవిద్యాభ్యాసపరాయణ జనభాసురం
బులగు త్సత్రియనివాసంబునను, ధనకనకాంబరప్రముఖ సమస్తవస్తునుండఁ
బులగు వైశ్యమందిరంబులును, గోమహిషోష్ఠ్పాదాద్యఖిల పశుసమూహంబు
లగు శూద్రగోహంబులును, గంధపుష్పక్షత భూపదీపఫలరసావూహారసమేతం
బులగు దేవతానికేతంబులును, కలితమణిగణకిరణ విస్ఫారంబులగు కాంచన
ప్రాకారంబునను, ఝషకమతకర్కటగాహ మహారగభీకరభేకానీకకుమద
కష్టారవారం ప్రాచువిశాలంబులగు పరిభాజాలంబులును, సమంచితనూత్న
నవరత్నమాలికలగు కపోతపాలికలును ముక్తాఫలచూర్న రంగవల్లికాసంగతంబు
లగు విపర్దికాప్రాంగణంబులును, లీలానిలాససంచారి నుందరీసందోహ సౌధ
శిఖరంబులు, నిరంజనపల్లవితోరకిత పుష్పితఫలితలలితక్రియా ప్రమాదిత శు
కపికమఘకరనిరఃప్రకటా వరభాసమానంబులగు నుద్యానవనంబులను, గ్రీమ
క్రిమంబునఁ జూచుచుఁ బ్రచ్ఛన్నవేషంబునం జని మఱియు.

చ. రతిపతిపువ్వుఁడోట యొనరంగ భుజంగుల కొడ్డుమీట సం
తతమదనజ్వరరింబునకు దట్టపుమందలమూట సౌఖ్యసం
హతులకు బల్కరాట మిరవై తగునప్పురినొక్కచోట శో
భితగతిఁ జెంది వేశ్యతతిపేట బుధు ల్నుతిసేయు నేటగున్. 97

సీ. చిత్రకాతుఁడు విట శ్రేణి కాసలు ॥ గొల్పఁ బూని నిల్పినబొమ్మ లనఁగఁ
జెలువొప్ప రతికాంతచే విలాసప్రాధిఁ ॥ బరఁగు చేమంతిపూబంతు లనఁగఁ
బొంపుగాఁ బరిపూర్ణపూర్ణిమాకాతుల ॥ నలగారుశీతాంశుకళ లనంగ
జగము లామోదింపఁ జతురాన్యుఁ డొనరింపఁ ॥ దనరారుమించుటద్దములనంగ

- తే. బాగుగామీతినపగడంపుడీగెలఁనగ, | నొఱపు గలిగిననొలకరి మెఱుపులనగ
రూపలావణ్యయావనరూఢి నలరి, | యందముగ వారభామిను లుందు రందు. 98
- సీ. అళులు తామరలు చెల్వమానునివిండ్లు | కలువతేకులు మంచిగంధఫలులు
కుందము లెక్కింపునింపాందునద్దంబులు | శ్రీలు శిరీషము ల్చిగురుటాకు
లలశంఖములు జక్కవలు నీలసర్పము | వీచులు సింగము ల్వెలయుగొలఁకు
లిసుకతిన్నియులు బాగెసంగుదింపెనవిరు | ల్కరికారు కమలార్చములును
- తే. గచ్చపంబు నొసఁగూర్చి కమలభవుఁడు, | మిగుల నేరుపు దనర నిర్మిరిపఁబోలు
భూరిశృంగారగరిమచే జేరు గలిగి, | మలరునమ్మించుబోలులయనయవములు. 99
- అ. అతులగతులఁ బతుల నత్యుపరతులసం, | గతులచేఁ బ్రమోదయుతుల జేరి
నుతులఁ దనరురూపవతు లగునవ్వార, | సతులప్రతులు గలరెక్షితులయందు? 100
- ఉ. ఆసవపానయోషిదధరామృతపాననవోపగూహనో
ల్లాసముల న్నమంచితవిలాసముల న్నృదుగంధసారపు
న్నాసనల ర్భ్రహాసముల వావిరి నగ్గజరాజయానల
స్థామరలీలఁ గూడుకొని పల్లవసంఘము లుందు రందఱుక. 101
- క. ద్యూతంబుల మృదుతరసం, | గీతంబుచేతమఱియుఁ గేరుచు విట సం
ఘాతంబులు వసియింతురు, | చేతంబులు లేక కొల్చుచెల్వన నెపుడుక. 102
- చ. మదనకిరాతతీవ్రతిరమార్గణపంక్తుల కాత్మి వెంతయుం
గదిసినభీతి బల్లవమృగంబులు వాగవధూప్రదేశము
ల్కుదురుఁగ జేరి గుబ్బచనుఁ గొండలచాటున దాఁగ రాఁగఁ ద
త్సదనములందు బెబ్బులులచాడ్పుల వేశ్యలతల్లులుండొగిక. 103
- వ. అని వేశ్యవాటంబు వాటంబుగా. బ్రవేశించి శశిజాటుం దందులబోటులనెల్ల
నొక్కచోటికి రావించి. 104
- సీ. బన్న సగంబులు పచ్చకడియంబు | లాణిముతైపుఁజేరు లందియలును
గమ్మలు బవిరెలు గంటల మొలనూళ్ళు | రంగైనభుజకీర్తు లంగరములు
మొగపులతీగెలు బొగడలు మావిలీ | ల్నీలంపుముంగులు ర్నేవళములు
చెవుల పువ్వులు మంచిచేర్చుబొట్టులు | సాగసాప్పబంగారు మొగలితేకు
- తే. లాదిగా గల్గుదివ్యభూషావళియును, | వన్నెచీరెల్లు అవికలు వలసినంత
విత్తమును న్నగ నొసఁగెనవ్వెలదులకును, | గట్లుగమి తేలిగారాబుపట్టిమగడు 105
- చ. అటులనొసంగి రొక్కగన కాంబుజపత్రివికల నేత్రకుం
బటుతరకామకాస్త్రచయపారగుడై విలసిలునట్టి స

ద్విటు నొకనొక్కని న్నిగుల వేడుకతో నొనగూర్చె వారిఁ బ్ర
స్ఫుటరతికేళిసౌఖ్యములఁ బూని వసింపఁగ జేసి వాసిగఁ.

106

తే. కూర్మిఁ బల్లవకోటి నక్కొమ్మలకును, ॥ రనర నొనగూర్చినట్టిమాధవునిలీలఁ
గూర్మి బల్లవకోటి నక్కొమ్మలకును ॥ దనరనొనగూర్చినయ్యమాధవుడువెసను
మత్తకోకిల. మానితంబుగ లోకము ల్నిజముయచేఁ బలుమాటును

న్బూని మోహము నొంద, జేసి విసోధవైఖరిఁ గేరుర
బ్బానుకోటిసమానతేజుఁడు బాగుమీఱఁగ నయ్యెడం
దానును నివృటజగమాకృతిఁ దాల్చె నెంతయువేడుకన్.

108

చ. నెఱపుల తేటిగుంపుల గణింపఁగ జాల్చునుసోగవెండుక
ల్నెఱిఁ గొనగోళ్య దువ్వికొని వేగ్వరల నిగ్గవైచి యాపయిం
దలుచున మేల్మిబంఁరపుఁ దాయెతుం నిగ్గిరదండలుం గరం
బలుదుగఁ జుట్టివూనెఁ జెలువారశిశోంశుకమింపుమీఱఁగఁ.

109

చ. నుచుపగు నిల్వటద్దముఁ గనుంగొని సన్నపుభూతిరేఖ యొ
య్యన సొగసొప్ప నెన్నుదుటియందునఁ దీరిచి చూచునప్పురీ
జనులకు సొంపుగా బొనులసందున జంత్రపుఁజుక్కబొట్టు నే
ర్పున నిడె నచ్చుహేళ్యరుఁడు పొల్పుగుమిక్కిలికంటవైఖరిగఁ.

110

క. గండస్థలదీధిసులకు, ॥ మెండు విందొసగుగతి నమితరతోభా
మండితవరకాంతినఁగణి ॥ గుండలముగళంబుఁ దాల్చెఁ గొమరుదలిర్పఁ

111

తే. కనకభూమణహరిలీలకాంతితతుల, ॥ తోడ జోడుగఁ గూడుక కీడసేయు
కరణిఁదనరెదురుచులఁజొక్కముగ మెఱయు ॥ బవిరిగడ్డంబుసొగసులేర్పడఁగదువ్వె
వ. మఱియును.

113

సీ. మణిమయోజ్జ్వలవిభూషణము లొప్పు ॥ దాల్చి గట్టిగాఁ గటి బట్ట దట్టి జుట్టి
జొగుబంగరుకాల్వ నలెవాటుఁ గానించి ॥ మేదురంబుగ భూతి మేన నలఁ
సజ్జలింగము నూత్రజన్నిదంబులు బూని ॥ రుద్రాక్షమాలిక లూఠి నించి
గండవెండెరమును గంటలు జంగులు ॥ గిలుకుపావలును జెల్వడరఁ దొడిగి

తే. చెలఁగి నెలవంకకత్తయుఁ జేకటారి ॥ గుఱుతుఁగ నటుతఁ గడుమొల్లఁగిసరులును
పులయఁగెంతేతశూలంబు గలిగి గరళ ॥ కంఠుఁ డలఁగొందె మోహనాకారలీల

114

తే. ముదల సాదర మొనరించి పిదపఁ దన్నుఁ ॥ దవిలి ప్రాప్తింప నయ్యవతారమునను
దాల్చు నలకేతకీగర్భ దళములనఁగ ॥ మారవైకి వాలోయగోరు లలరె.

115

- ఉ. చెక్కులదక్కులకొ మిగులఁ జెల్వగుమోవినిఁ బంటినొక్కులం
జొక్కుల తెక్కులం బెళుకుఁజూపులఁ జెన్నగుచిన్నినవ్వులం
జక్కగవిక్కుమక్కువలఁ జక్కర లొక్కటఁ జిల్లు పల్కులకొ
గ్రక్కున నెల్లవారలకుఁ గానుచికారవిహార మేర్పడెన్ఁ 166
- సీ. ఒకభృత్యుఁ డురుయుక్తి జిలికిలినిద్దపుటన్ద • మొగ, బూసీడ బాగొనరఁ జూప
నొకసేవకుఁడు కేరన నకలంకమతిఁ జెల్లు • మెఱయ నేరుపునఁ జామరము వీవ
నొకదానుఁ డభిలాష మొదవంఁగఁ గపురంపుఁ • దమలలబువే • య తవిలియొసఁగ
నొకకింకరుఁడు పొంక మొప్పఁ జెంఱలనుండి • భూష నానీకము ల్పొంగుపలుప
తే. మఱియు నొకభక్తుఁ డత్యంతవధుగగీత • వరము గావింప నెంతయు రభసమును
జారుసౌందర్యలేఖప్రశస్తఁ డగుచుఁ • దనరిజంగంబు బురవీధిజనుచునుండె 117
- వ. అట్టియెడ.
- ఉ. నీరజఁగంధు లిందుచఁజొర్మితొర్మహర్మ్య వి
స్తారతిరాగ్రభాగములఁ దా రలరం జరియింపుచుండి సిం
గారము మీఱునవ్విటశిఖామణిచెల్వముఁ గాంచి యెంతయు
స్మారవికారసంచలితమానసు తమకించి రండలుకొ. 119
- క. మఱియును బొరవధూమణు • లలుదు నమ్మిండజంగమయ్యయొయార్
బిరవుగఁ గడుగొనుటకుఁ ద • రమునఁ జూతెంచి రధితత్త్వమతులై 20
- ఉ. ప్రేమఁ బడంతి యోర్తు మకరీమయ పత్రము నంద మొప్పు ను
ద్దామగతిం గుచాగ్రములఁ దా నిడికొంచు వసించి యవ్విట
గ్రామణిఁ జూడఁ బయ్యెదఁ దిరంబుగఁ జేర్పక వచ్చె గాన్కూ
స్వామికి రత్నకీలిఁ సువర్ణపుబంతులు దెచ్చెనో యనకొ. 121
- ఉ. ఒల్లెచెఱుగుపై సడలి యుర్విపయి న్నటయింప లీల ధ
మ్మిల్లము జాతీ మల్లికలు మెల్లన నెల్లెడలందు డల్లఁగాఁ
బల్లపాణి యోర్తు కచభాగచల్లలితావలన్నయై
యల్లన కేగుదెంచె గుసునూయువఁన్నభుఁ జూడ వేడుకకొ. 122
- క. నెఱిన్దొడ్డాణము గళమునఁ • దిరముగ ధరించి మెఱుఁగుదీగఁ గడుకొ భా
సురగతి నడుమున నిడియొక • హరిమధ్యమహేశుఁ జూడ నరుదెంచివడికొ. 124
- క. బాలుని బాలకుఁ బిలుచుచు • లీలం గరయుగ సాంచి లేమ యొకతె య
ట్లాలింగనఁ గన వేగం • బాలింగన మొసఁగ వచ్చు టులరుదెంచెకొ. 124
- సీ. కమనీయసౌవర్ణ కర్ణపత్రస్యతు • ల్తళుకులేజెక్కుటద్దములమీఁదఁ
జారుముక్తాహారభూరిశోభావళు • ల్ప్రకటవత్సౌజ కుంభములమీఁదఁ
బటువైనమేఖలా ఘటితరత్నప్రభల్ • ఘనతరజఘనభాగంబుమీఁద

సురపనీలాభవిస్ఫురిత వేణీరుచు • ల్సలలితపుధుకటి స్థలముమీదఁ
 తే. జెలుగుజెంగావిపావడసిరులు మిగుల • చెఱ్ఱలచల్వవలువపైఁ బల్విధములఁ
 గలిసి వర్తింప నొకకీతకరనిభాస్య • సరవి • నరుదెంచెనమ్మ హేశ్వరుతఁ జూడ.
 మ. ప్రమధాధీశునిఁ జూడ నొక్కచెలి శుంభన్పిక్కియ న్వచ్చుచో
 నమర స్నప్తమొగఁబువై. గురులు చెల్వారెం గడు నీడి స
 త్కమలేందీరవరవజ్రపుష్పసవమాఖ్యప్రోల్లసదూపికా
 సుమమధ్యంబుల సంచరించుచు మధుపస్తోమంబులోయన్గతికా. 126

ఉ. గొబ్బన గుబ్బుబ్బి చ • గుబ్బలు జొబ్బిల నబ్బరంబుగా
 నిబ్బరమొప్ప చందము నేర్పున బూసి వెలంది యోర్తుమే
 నుబ్బఁగ దివ్యసౌరభము లొక్కటదిక్కులఁ జిక్కి యెల్లెడం
 బ్రబ్బగబాజంగుజంగముఁ దిరంబుగఁ గన్గొనఁ జేరె గేరుచుకా.

సీ. ఘనలీలఁ దనరారుచునుసోగవెండుక • శ్రేలైన సురగాజలీలమునుగ
 సదమలతరవిరాజన్ముఖాంకురలు • ప్రకటితమాక్తిక ప్రకరములగ
 సతతశోభాసమంచితదంతపంతులు • వన్నెకెక్కినమంచి వజ్రములుగ
 భూరిప్రభాపరి స్ఫురదధరోన్మంబు • రమణీయతరపద్మ రాగముగను

తే. రతివధూమణిచే నూత్నిరత్నఖచిత • మగుచుఁ జెలువొందు చొక్కపు జిగిపసిండి
 బొమ్మయన నొక్కముద్దులగుమృతేడ్క • నవ్విరూపాక్షుఁగన్గొననరుగుదెంచె 128
 కా. చంచల్లీల నొకర్తు నీలజదచ్చన్నోడురాడ్చింబమో
 యెంచ నిమించినచంచరీకతతిచేనింతిపొందురాజీవమో
 యంచు నోల్పగఁ జాలి మోముపయి జెన్వాకు తలశ్రేణి న
 ర్తించ న్నీలగళుం గనుంగొనుట కేతెంచె నిరుల్కించగకా. 129

చ. సకియ యొకర్తు నూపురులసన్నణి కంకణకింకిణీధ్వను
 ల్ప్రకటగతిం జెలంగఁ బరిభాసితనవ్యసువర్నభూషణా
 ప్రకరము లుల్లసిల్ల నలపల్లవశేఖరుఁ జూడవచ్చె ద
 ర్పకకరముక్తమై సరవిటర్వేడుజొక్క పుడేదయా యనకా. 130

సుగంధి,—ఈగతి న్ద్విరేఫవేణులెల్ల సంతసంబులో

వేగ నేగుదంచి యంత వింతకాంతి నెరితయు

స్వాగుమీతినట్టి మేటివైడిగట్టువిల్తునిన్

యోగినాథుఁ జూచి రాగయోగ మొప్పనొక్కటకా. 131

ఉ. అంగన లెల్ల వేడుక నసంగతప్రతిమానభంగది

వ్యాంగుని నభ్యుజంగునిఁ బ్రియంబున నీక్రియఁజూచి జాతువా
బంగరుపశ్చెరంబులనుబాగుగ రత్నము లుంచి హారతు
ల్పంగతితో నొసంగి సరసంబుగ నేసలు చల్లిరంతటన్

132

ఉ. అద్విర వీనిచల్వము జయంత ధనేశకుమార మారుల

స్పృహఁ గెల్వఁజూచి ధరణి నివలసిలెడు మేనితేజమా
పొద్దునకున్నమం బనఁగఁబోలు నయారె విలాసలీల నో
ఁపున్దియలార రతిదు కడుముద్దులు గల్గెనునమ్మ! సారుకున్.

133

సీ. పాడలెడుకొదరుతు మ్మెదగుంపు నదలిండుః • బరికింప వీని వెన్నెరులకాంతి
తొగలరాయతోడఁ దులయాలనఁగవచ్చు • మొనసివేడ్కను వీనిముద్దుమోము
బెలిదమ్మి తేకులఁ బలుమాటునిరసించు • మణిగో! వీనినేత్రములచెల్చు
తళతళ మెఱచుటద్దముల నేలు • లీలతో వీని కపోలయుగము

తే. వెలయుతిలపుష్పమును గేరు వీనినాస • వింతి యగుసింగిణీనిండ్లు వీ బామలు
కొల్లలుగ మొల్ల మొగ్గలఁ గోడింను • నెఱుఁయును బంతమునువీనిదంతపక్తి

134

క. నెలఁతా! పున్నచుతే వె • న్నెఁతా సరియగునె పోల్ప నేటి కీనిచె
ల్వలరెడునగవునకు న్నుచు • బలుకులకుస్సరియె చిలుకపలుకులు ధాతిన్.

135

గీ. కంబుస న్నభ మైనగళంబువాడు • యిమ్మునిఱు విశాలపక్షిముఖవాడు
రమణబాదవగుబాహుదండములనాడు • తొడరిసింగంబుగెల్పు నెన్నుకుమువాడు

ఉ. తమ్ములఁ గేరుపాదలసితమ్ములవాడు సవీనబంధుజీ

వమ్మునొల్పు మోవిచలువమ్మును గల్గినవాడు పేర్కొఁ జొ
క్కమ్మునఁ గమ్మవిల్చుచుకమ్ము నణంచెగునాడు లీలతో
నమ్మకచెల్ల! వీడు నుది నమ్మక పోవఁ దిశనిచోద్యమా?

137

సీ. ఏమ్మెనిఱుక నీ కెమ్మాని గానుట • భావింప నమృతంబుసేవ గాదె?
పొంపొండ వీ తోఁ బొందొనర్చుట వేడ్క • గలకల్పభూజాశ్రయంబు గాదె?
లీల వీనిని గొగిలించుట నిష్టరూపి • యిచ్చునిష్టానమభవము గాదె?
వల నైనచెల్వముఁ బనిపూని న్నొంబు • దలఁపక ననిమిషత్వంబు గాదె?

తే. కుసుమశరకేళి నీ తోఁ గూడియుంటఁ, • బ్రకటితం బగుసామ్రాజ్యపదవిగాదె?
యిమ్ముగాస్వర్గలోక సౌఖ్యమ్మువేతె, • కోరవలయునెవీడుచేకొనియెనే?

138

ఉ. కొమ్మకొ! మోము ముద్దుకొని కోరికఁ జెక్కులు గోటవొటి చె
ల్వమ్ముగ నెంతయున్ గళరవమ్ముం మీఱుకఁ బూని తే యన్

శ్రీ రస్తు.

రాజశేఖరవిలాసము.

తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీ

మత్కామితజనసుర

భూమినువా! భుజగవరవిభూషణ! ముగుణ

స్తోమ! హిమాచలకన్యా

కోమలముఖపద్మభృంగ! కుక్కుటలింగా

1

వ. అవధరింపుము నైమికారణ్యమహర్షులకు నిఖిలపురాణవ్యాఖ్యానవిఖ్యాతుండగునూ
తుండిట్లనియె. నట్లు జగన్మోహనాకారుండగు నవ్విటజంగ మేశ్వరుండు తన మం
దిరద్వారంబునకు పచ్చు పెరింగి భల్లాణుండు.

చ. ఎదురుగ నేగి యాగురుజనేశ్వరుఁ గాంచి నమస్కరించి స

మృదమునఁ దోడితెచ్చి నువమం బగుపీఠకమునుంచి శోభన

ప్రదముఁ నర్ఘ్యపాద్యములు భాసురలీల నొసంగి వేగ ద

త్పదసలిలంబు మూర్ధమునభక్తిని జల్లుక నిల్పి యుండినన్.

3

క. నెఱి గత్తు పాలయం ద • త్యురుకాంతుల దనరుభూతి యొక్కింతి కరాం

బురుహమున బుట్టి యోగీ • శ్వరు డానృపుడుట నిడిన సరవి నతందున్. 4

ఉ. పావనమయ్యె మద్భూహము పక్షము లయ్యె దపోవిశేషము

ల్వావిరి వృద్ధిబొంది జెలువం బగుకీర్తియుఁ బూని యర్చివై

నీవు మహానుభావుఁడవు నేఁ దరుదెంచుటఁ జేసి వేడ్కనో

భావజరూప! పూర్వకృతభాగ్యవశంబున మాకు నియ్యెడన్,

క గురులింగ మిమ్ముఁ గన్గొని • పరితోమము నొంది మది శుభసితిఁ దనరె, 5

బరమేశ్వరుఁ డిప్పుడు స • త్కరుణం బ్రత్యక్షమైన కైవడిమీఱన్. 6

సీ. ఎందుండి యిచటికి నేగుదెంచితి రిట్లు • మునిచంద్ర! సౌందర్యమూర్తి దనర

నీమోవిపాగంటు లీచెక్కగవతీరు • లీచిన్ని పెన్నెల నెన్ననగవు

లీముచ్చునునుబల్కు- లీబిత్తరపుఁజాపు • లీవలిపపుఁజెక్కు- లీయొయార
మరయంగ మీకె భాసురలీలఁ దగునయ్య • మఱి యెందునైన నీమహిమగలదే?
దే. నాఁగ నాశంభుఁ డప్పు డానందమొదవఁ

జేతులారజేవి నవ్వియఁ జెలుపుమెఱయ

నట్టివిటచిహ్న మేడ్పడ నిఖిలజనులు

వినఁగ నెఱజాణ యగుచు నిట్లనియెఁ బ్రీతి.

7

సీ. జననిగర్భంబున జనియించినట్టి త • త్వలమెల్లఁ దెల్పెద నలర విఁడ
జారు డై సతతంబు వారకాంతలతోడఁ • గామకేళులయందుఁ బ్రేమఁ గూడి
కొమరొప్ప నింతుల గుబ్బచన్నులమీదఁ • నురిమజేఁ యిడుకొని విరులశయ్యఁ
బవళించి సుఖలీలఁ దవిలియుండినఁగాక • కోరికలెల్లను గుదియఁబట్టి

తే. కలలఁ దరుణులఁ గామించి కనితుఁ డగుచుఁ

బెరిగి పంచేద్రియంబులు బిగ్గబట్టి

తియ్యవిల్కానివారికి నొయ్య నొరిగి

తిరుగుచుండిన ఫలమేమి సిరుల కరయ?

క. మానులఁ దవిలియున్నను • మానుగ నిహపరము లొదవు మనుజులకల్లక.

గానల భూముల దిరుగుచుఁ • దానములు జపంబు లేల తెగ నొనరింపక?

సీ. సరవి ముతోవద్దిమ్మరిఁ దలనిడుకొన్న • కరిదైత్యచుధనుండు కామి గాఁడె?

కొమరొప్ప మోహించి కూతుఁ నిల్లాలిగఁ • నైకొన్న పరమేషి గామిఁ గాఁడె?

కూర్మిఁ బదా త్వేలగొల్ల పూబోణులఁ • గలసినవెన్నుండు కామి గాఁడె?

గౌతమమునిపత్నిఁ గడఁగి వరించిన • గట్టులపగవాడు కామి గాఁడె?

తే. కోరియాచార్యభామిఁ • గూడినట్టి

కైరవాపుండు మిక్కిలి కామి గాఁడె?

కామి గానున్న యట్టియస్థలితుఁ డెవఁడు

కామి గాఁడేని నిగ్రాణకామి యగునె?

గీ. అదియును గాక కామకాస్త్రాశ్రియందుఁ

గామి గావచ్చు నని పల్కుకతన నిటు

నలర విటజంగమాకృతి చాల్చి యేను

నలర వెలయాండ్రభక్తుల నడిగికొనుచు.

11

క. భోగింతు నెల్లవేళల • బాగొప్పెడుకామకాస్త్రపద్ధతివెలయక

శ్రీగల్గుట కరయఁగ ఫల • మీగతి సుఖియింపవలదె యింపల కారక?

12

గీ. నీకు నీవేళ నొకకాను లేకయున్న
నిదిగొ మచేతికానైన నిచ్చి వేగ
వెలపొందితినిఁ దెప్పింపు మరల నిదియు .
వినయ గాదేని శపథంబు విడువుమిపుడు.

28

ఉ. వాహఃము లృధంబులును వారణము ల్మోదవు స్థనంబుల్
గేహములు న్భరంబులును గేవలరత్న విభూషయంబులున్
సాహసవృత్తితో నొసఁగి చాలఁ బ్రియంబునఁ గూర్చియిప్పుడు
ద్వాహము సేయుకంటె నొకవారవధూటి నొసఁగరాదొకో?

29

చ. అనుడు దినేశవంశకాంబుధిచంద్రుఁడు యోగిచంద్రునిం
గూఁగొని యోమహాత్మ! తగుకార్య మెరింగినరీతి విన్నవిం
చినపనిగాని లోభమునఁ జెంది వచించుట గాదు మీరలిం
దున కలుగంగఁ బాడియే? బురుల్ తమసేయరె తప్పుగల్గినన్?

క. కావున మీమది కింపుగ • వేవేగ వలంతి యైనవేడుక నెత్తెన్
తావించెదఁ గైకొను మో • భావజనిభ! యనిన నతఁడు ప్రమదముతోడన్ .31

క. అటులే దెలియవి మొక్కటి • భూతిలనాధ! వారకాంతవిధము ప్ర
స్ఫుటగతఁ జెప్పెద జంగమ • విటుఁ డని యెన్నక కడున్సేకము మెఱయన్! 32

సీ. సంపూర్ణ పూర్ణిమాచంద్రబింబద్యుతిఁ • బెద్దయు నిరసించు ముద్దుమోము
ఎరిదమ్మురేకుల నెఱిఁ బరిహాసంబుఁ • గావించునిడువాలుఁ గన్నుదోయి
బింబికాఫలకాంతిఁ బేర్చిమీఱ జయింపఁ • దివిరెడు సొబగైన తియ్యమోవి
మేలిబంగరుబొంగరాల లీలల సేలఁ • జాలినకతినంపుఁ జమ్మగవయుఁ

తే. గొదమతు మ్మెదుపులగదుముకుదులు

కరికరంబుల కెన యనఁ బరగుతొడలు

గొప్పపిఱుదులు నల్పమై యొప్పుకొను

పుధ్వి నాద! • భీరనాభియును గల్గి

33

తరల— మొలకనవ్వులు వాలు జూపులు ముద్దుగుల్కెడుపల్కులుం
దళుకుఁజెక్కులు హంసయానము తమ్మితూండ్ల జయింపఁగాఁ
గలభుజంబులు కంబుస్సభకంఠంబును గల్గి తా
పలచియు న్వలపింప నేర్చిన వామలోచన కావలెన్.

34

క. పురుషుం డలసినమీఁదట • బురుషాయితబంభగతులఁ బొదువుచు వరుసన్
సురతంబు సేయ నేర్చిన • గురుకుచ గాపలయు నలరఁ గువలయనాథా!

35

క. నఖదంతక్షతచుంబన | ముఖఖిలరప్రకారములఁ దానె కడున్
సుఖలీలఁ గలయునీరజ • ముఖయే కావలయుఁజుమ్మ పూపతిలకా! 86

చ. కలరల నవ్వుకొంచుఁ దమకంబునఁ గంచెలపిక్కటిల్లఁ గాఁ
గులునుమిటారిగబ్బించుగుబ్బలు వైపయి నుబ్బఁ దేనియ
ల్పిలికడుముద్దుపల్కులును జెన్నగ మోహముమీఱఁ గేయన
చ్చిలుకలకొల్కి గావలయుఁ జిత్తజకేళికి భూభువోత్తమా 87

సీ. నిమ్మజిక్కవదోయి నెక్కసక్కెములాడు • చనుగుబ్బలుగమున నొవరవాని
భుజముం బలగమాపున లీలఁ గీరించి • చెలువొప్పఁ జెక్కుచజేర్చి
పలుమారు గళరవంబులు మీటి చెలగంగ • నిమ్ముగా మరునిల్లు చెమ్మగిలఁగ
కొనగోటిపోటు లొయ్యన మర్మము • లాటవగలచే బెదరుమై వడఁకు దోఁపఁ
తే. జొక్కి బిగిగొగులింతలఁ బెక్కుక్రియల
ప్రేమ దళుకొత్త వసియించి పిదపనుపరి
సురతమున బోడనై సేయుసుంగగాంగి
కావలయుఁజుమ్మ ధాదుణీకాంత యిపుడు.

వ. మఱియును.

సీ. ధనగర్వమునఁ బల్లవునిఁ దృణీకృతలీల • ఇనిసేయని వెల్లుకత్తిగాక
కలహించి వేడుక కాని నెంతయు • నెక్కులాడుచునుండుగయ్యాళి గాక
నెమ్మది యొరునిపై నిలిపిమారునికేళి • నలగఁ దేలింపనితులున గాక
ప్రేమచేఁ బిలిచిన, బేలయట్టులఁ బల్క • నొల్లనిమాయలబెల్లి గాక
తే. యొకనిచే విత్తమంది వేటొకనితోడ

గలిసివరించుబల్దోపకారి గాక
పూని యేప్రాస్తద్ధురపోతుగాక
మదటయును గాక పరికింప మలిన గాక.

40

తే. విలునితోఁ గూడియున్నట్టి వెలఁదిగాక
బాసెయు రోగియు , గాకసాపి గాక
బేలయును గాక తిగ మగనాను గాక
యున్నవాల్సాటిఁ దెప్పింపు ముర్ఖివాధ!

42

క. విను చిత్తిని శంఖిని హ, | స్తిని పద్మిని యనెడునాల్గుతెలుగులపతులం
దునఁ బేరెన్నికయగు ప | ద్మినిగావలెఁ జుమ్మ మామ మిహిరకులేకా 42

క. శివపాదభక్తిరతయు | నవిరళ సౌందర్యవతియు సతిపుణ్యగుణ
ప్రవిమలతరహృత్కమలయు | నవవీశ్వర? నిచ్చునది యిపు డెలమిన్. 88

సీ. ఘనసారమృగమదగంధసారానేక | సంతతనవ్యవాసనలచేత
మాక్తి కాంబుజరాగమరకత | నీలాదిదివ్యమాణిక్యదీధితులచేత
దరుణేందుబింబసుందరదర్పణా | వళితరళిఘసథగద్ధగలచేత
సౌవర్ణపర్యంకసంవ్యాస్తమల్లికా | ద్యుతులితకుసుమసంహతులచేత
తే. సరవిఁ దెఱయిడ్డచందువాసిరులచేత

బ్రకటితము లగుజాలవల్లికలచేత

సారదిఁ బేరైననిఖి లవస్తువులచేత

నలరుకేళిగృహంబు గావలయుఁ జుమ్ము.

44

వ. అనిన నృపాలుం డిట్లనియె.

తే. అట్టై కానిమ్ము జేవ మీ రానతిచ్చు

కృమము మీఱంగ నిప్పుడే గడనిసఱిని

నరలఁ దెప్పింతుననిపల్కి యాక్షణంబ

కాతుకంబాత్మ యెంతయుఁ గడలుకొనఁగ.

46

క. తలవరులఁ బిలిచి ధరణీ • తలవరుఁ డవ్విధముఁ జెప్పి తగినధనంబుల్
వలనొప్పఁగ నిచ్చి ముదం, | బరలఁగ వెలపాలఁ తిఁదెం డటంచు బలికుణ్. 47

వ. అంత.

ఉ. పద్మము లెంతయు న్నొబగుఁ బాసి వెస న్ముకుళింప విస్ఫుర

త్పద్మములందు భూసురులు తత్సమియక్రియ లాచరింపఁగా

పద్మము మీఱువార లగుసామజగూవలకెల్లఁజాలవ్వా

త్పద్మము లల్లసిల్ల రవి పశ్చిమవారథిఁ గురింక వత్తటిన్.

49

సీ. కరమొప్ప సాంక్ష్యగాకము మీటి | చెల్వారు నందకారము పర్యే నఖిలదిశలఁ
జుక్కలాకసమునఁ జక్కనొడ్కిటకుండె | ముదముతోఁదొగలఁజేడఁదమయ్య
జ లకెల్లను బ్రీతి యొనర వెన్నెలయొప్పె | లలిఁజకోరములుకోర్కెలఁజెలంగె
నలిని తాఁ దలవంచె నగియెను గుముదిని | కోకంబు లేడబాసి కుండె మదిని

నే. మరుడువెడవింటవిరితూఁపులగయ,బూని

యేపుదనతారవిరహుల నేయఁతొడఁగ

సతులకుఁ బురుషులకుఁ బరస్పరవిలాస

రసము చిలికడుపలుకు లి

సీ. ముత్యాలతాటంకములు గొమ్ము

భుజకీర్తులివె చూడు గజరాజు

సగం బిదే సన్నుతాంగి!

మిదిగో మహాత్మలాక్షి?

కరకంకణంబులు నైకొమ్మ హరిమధ్య ? చేర్చుక్కబొట్టిదె చిన్నలాడి!
మొగపులతీగ చెల్వగఁ బూను శుకవాణి ? నేవళం బిదెరమ్మ నీలవేణి?

తే. రత్నహారంబు లివె యుడురాజవదన

వన్నెచీరలు గొనుచు సౌవర్ణవర్ణ!

గఁ ధసారంబుఁ బూయె మోకంబుకంఠి

యనుచు దుద లేనికోరిక లాత్మ నరల.

ఉ. పల్లవులెల్లముగ బల్లిదు లై కడు మంచివస్తువు

లొక్కల్లులుమీఱఁ బట్టుకొని కూరిమితోఁ బఱలెంచి వారసం

పుల్లసరోజనేత్రలకుఁ బొందలరార నొ సంగవేడ్క రం

జిల్లఁగఁ బెక్కువలఁ జెంది సుఖింతు రనేకలీలలకా.

52

క. తలవగు లయ్యెడ నర్థము, ? లలఘుగతిం గొనుచు సరగ నంచితకాతూ

హలమానను లగుచు నేవ్, ? శ్యలగృహముల గరిగి పిలువసాగిరి వరుసకాఁ

58

నీ. రమ్మ పచ్చావణి! గావె చింతామణి! ? రా జగన్మోహినీ! రాజరేఖ

రమ్మ చకోరాక్షి! రా పుష్పమంజరీ! ? రావె లీలావతీ! రత్నపుత్రి

రా సుందరాకార! రమ్మ కైరవగంధి ? రావె బింబాధర! రమ్మనూన

రావె కోకిలావాణి రా సరోజదుహపాణి ? రా చుధువ్రతవేణి రమ్మ తపనీ?

తే. రావె వారీశికోమణి రమ్మరమణి!,

రమ్మ నవచంద్రికాహాస! రాజహంస?

యకుచువేవేగ నింటింట కరిగి యటులు,

దలవరులు వారకాంతల నలరఁ బిలిచి

54

క. ధనములు మణిగూఢములు, ? ఘదతరచిత్రాంబరములు గలపంబులునుం

గొనుఁ డివె విటజంగమునకు, ? బడివడి నిర్ధరకు నిపుడ ప్రమదముమీఱకా. 55

తే. వనజముఖులార! ధారుణీ వరుయాజ్ఞ,

యిట్లు కావున మసలక యీక్షణంబు

వలసినంతధనంబును వరునఁ గొనుచు,

వేగముగ రండు జంగమవిటునికడకు.

56

వ. అని పల్కుటయును.

57

నీ. నెఱజాణఁ దొకఁ డింట

కోడెకాఁ దొకడు

రాఁ గూడదనె నొక్కరాజవదన

వదలనీడనె నొక్కవాలుగంటి

మిగులఁగూరిమిచేయువగ కానినడబాయఁ ॥ దగదు రాననె నొక్కచిగురుఁబోన్ః
పల్లవుఁ డొకఁడు దప్పక కేలి కీవేళఁ ॥ గాచినాఁ డనె నొక్కకంబుకంటి

తే. ననుపుకాఁ డొకఁ డాసించి వినయలీలఁ,
దవిలి యున్నాఁడనియె నొక్కధవళ నేత్ర
విటశిరోమణి యొకఁ డిలు పెడలనీక,
దంట యై యున్నవాఁ డనె దంట యొకతె.

58

ఉ. మిండనిఁ బాసి రాఁదనగదు మిన్నక పోందనె నొకచలేమ చె
ల్వండిదె చూడుఁ డట్ల గదిలోనియతం డనె నొక్క గామ భూ
మండలిఁ బేరు గల్గునువనుం బగుమేలిపసిండిసామ్మ లీ
తం డొసఁగక గడించిన ధర్మముగాదనెనొక్క భామయయుక.

59

తే. ఇట్లు చెలులెల్లఁ దమవిధం బెఱుఁగఁ జెప్పి,
గంనుఁ గొందలు పోఁఫలౌనిందుమ్ములు
మందచుభురోహ లలరార మ నవేళ,
కింకల కిటు పలికిరి నింకలేక.

60

శ్లో. నినుఁ డెఱిగించెద నెంతయుఁ, ॥ బనివడి గణి కాజనఁబుపద్ధతులెల్లన్
వినయం బలరారఁ నోఁ ॥ ఘనులార! సవిస్తరంబుగా నిక విాటక.

61

తే. విటుఁడు లేనిరేయి వేదన, జెందుచు,
నిదుర కంటి కెఱుఁగ నేర కుండి
కా పాసంగునట్టి కడబాతివాఁడైనఁ,
గల్గ గోరు వారకాంత మదిని.

62

సీ. కడు గురూపిని నైనఁ గందర్పవిభుఁ ॥ డంచు నభిమతి యొనరింతు లరఘులీల
నంత్యజన్మనినైన నమలవంశజు డంచు ॥ బల్కుదు రెంతయుఁ బోధి దనర
నతిమూఢమానసుం డగుమానవునినైన ॥ సరనుఁ డటందుచు సరభసమున
బ్రహ్మహంతకు నైనబరమధార్మికుఁ ॥ డంచుగణుతింతురెపుడును గ్రమముతోడ

తే. నెన్నఁ గల్గిననీతిహీనునైనఁ,
దవిలి సద్యక్తనుం డందు తమకు నొక్క
వీసమైనను గానైన వీడె మైనఁ,
జేతి కొసఁగినవో నెలచిగురు పోండ్లు.

63

ఉ. చిన్నెల వన్నెల న్యగల జిత్రవిధంబుల ముద్దుమూటలక
వెన్నెల నెన్ననవ్వులను వేమలు బిత్త రివాఁజుఁజూపులక

సన్నల నైగల నిగ్గుల జాణతనంబున వారకామినుల్

చెన్నుగఁ బల్లవ ప్రతితిచేత ధనంబులు దోతు చెప్పుడుక.

64

సీ. ఒకమాటు పయ్యెద నోరగాఁ దొలఁగించి | సవరించు జిగిగుబ్బచన్ను లలర
నొకమాటు సోగవెండుకల బన్నునుకొప్పు | సడల జల్లున విప్పి ముడుచుమరల
నొకమాటు మణిమయప్రకటఘామణములు | వదలించి తిరుగఁగఁ గుడురుపఱుచు
నొకమాటు నవ్యహక్తికి మణిహారము | లొక్కనగోటఁ జెక్కుల గుచ్చితివియు

తే. జెలఁగి మఱియు శృంగారచేష్ట లలర,

గేయమందును బెక్కువిహారములను

సౌబగుమితైదు వగ కానిఁ జూచినపుడు,

మరులు కొల్పున వెలయింతిమహితఁ తిరి.

65

చ. పొడుపుగ నిన్నుఁ బాసి యొక పూటఁచుహాయుగ చుంచు నంచుచో
నలనుగ నీవు న్నటుల వంచన నేయఁగఁ బాడియే యిటుల్
దలఁపఁగ నీతియే యశఁచుఁ దక్కుచుఁ జొక్కుచు నిక్కువంబుగా
వలచినయటు మాయలను వారధి భ్రమించుఁ బల్లవుక.

66

చ. ధనము లవేల పో యిపుడు దాసియునైన గడించు నీక్రియక
ఘనముగ మాకు నీచెలిమి గల్గుటయే పదివేలటంచుఁ బె
న్వినయుపుమాట లాడుచును వేడుక కానిఁ గరంగఁ జేసి యొ
య్యనవిభవంబుఁగొంపుగఁగి కాంగనలెంతయు నేర్పుమీలుగక.

67

క. వలచినవానికిఁ బడఁతియు, | వలచినచందమువఁ దోచి నదలదు గా కం
దులకైన వెలపాలంతికి | వలపును గనకంబునకును వాసన గలదే
వ. అదియునుంగాక.

68

సీ. పల్లవవ్రాతంబు వాలిబ్రలాకాసి • ప్రకటితోద్యన్మద్యపాననిరత
గురుతగా నేకగుర్గుణగణాలంకార • సకలమాయావాదజననసీమ
భూరికోపవికార పూరితనిజచిత్త • కఠినవాక్యక్రియాగ్రధితరసన
ధర ననీతులకెల్ల గుఱుతుమీఱినతావు • రాసధర్మదయావిధానహీన

తే. కాకినీధూతభేతాళ సమదవైత్య

భీకరాకార విలయగంభీరనినద

సుమళరా రామమాగ్ధ భాసురసమగ్ధి,

లగ్నకంటకయుతేవల్లి లంజైతల్లి

70

సీ. కులుచలై తలుచుగా నెఱసినవెండుక • లొప్పుమీరఁగ దువ్వి కొప్పుఁడిచి
యిలఁ బ్రాంతచెప్పుటట్టలఁ బోలి వేలొడు • కుచముల అవికచేఁ గుదియ బట్టి
తొడిగినకుబుసంబువడువుల ఇడత • లేర్పడియెడునొడలిపైఁ బసపు రాచి
యెలుగుతోలును మీఱి యెంతయు • మాసిన నెద్దపుట్టము చాలఁ బ్రీతిఁ బ్రీతి

తే. బారుసునొసటను జంద్రంపుబొట్టుబెట్టి
యడుసుకన్నులఁ గజ్జలం బడర దిద్ది
బోసినోటను దమదంబు పూని యిటుల,
విటులఁ బలుమాటు నగఁజేయువృద్ధవేశ్య.

71

తే. పద్మ మయినను దగుమహాపద్మచయిన,
శంఖమయిన నొసంగిన, బాలకుండి
ధనగు మెచ్చ దొకింతైన దనకుఁ గల్గు
విత్తమంతయు నీకున్న వేశ్యజన్మని.

72

క. వసన చాగినపులుఁగుక్రియ్య న్యసువత్ తగఁ బ్రేలుకొంచు వేశ్యాంబ కదం
బిసరేఁగి బూతులాడు, నన్నసగల్గియీగి యడఁగఁ బలవతతులక.

73

ఉ. ఆకులు పోకలు న్నీలులు హారములు న్నహుగంధసారము
లొక్కలు రూకలు న్మదిని గోరినయట్టి న్నమస్తవస్తువు
ల్పాకటమొప్ప మాయలాగిఁ బన్నిభ్రమించుచు నేర్పుమీఱఁగాఁ
జేకొనుఁ బోవిటావకులచే గణికాంబ విచిత్రవైఖరిక.

74

గీ. మిండఁ డొక నాటిరేయి రాకుండె నేనిఁ
గాసువీసంబు చేతికి, గల్గనంగు
కించుకేనియు నిమరఁ బోనీదు కూఁతు,
గడునపూబోడి యవ్వ పెస్కంచుచుమువ్వ

వ. ఇట్లుగుటంజేసి పలవవిరహిత యైనవేశ్య మీ రిచ్చుధనంబుఁ గొని దురగ వలసి
డకు రాకుండనే యి యధార్థంబుగఁ బల్కినవిని.

75

క. నమ్మక నృపభటు లతిశీ, భ్రుమ్మనఁ గ్రమ్ముకొని సకలగణికాజనదే
హమ్ములు నిమ్ముగ దూటి ము, దమ్మున, పరికించుకొనుచుఁదగదచ్చొట్టి.

76

క. న్యూతనమహుపానమృదుసం, గీతసుసాహిత్యనృత్యకేసులచేతం
ప్రీతిఁ జెలంగునుజంగ నాత్రంబులఁ గనిరి చిత్రవైఖరి మెఱయక.

77

ఉ. ఈగతి నుండఁ జూచి ధూళిపాలికిఁ జారు తెంతయు
స్వేగమ చేరి తద్విధము లొంగ జెప్పిన

- నోగముచానఁ జేటికిటు బొంకులు బల్కుట మీకొకింతయు
స్వాగగునే యటంచునరసాటుఁడుకోపముమీఱఁజూచుచున్. 79
- క. ఉన్నంత పొరుగులెల్ల, • తున్నెగినదూతలెల్ల గొబ్బిన నపుడే
భిన్నత మీఱఁగ నటువనె, • విన్నప మొనరింప ధగణివిభు డవ్వేళన్. 80
- ఉ. ఎక్కడఁ జూచినం బురి నొకించుకయు న్నెడలేక యెప్పుడున్
లెక్కకు నెక్కుడై గడనలేమలు కాచుకయుందు రిప్పుడే
దిక్కున నొక్క వారసుదతీమణి కల్లకయుందు పెంతయున్
మిక్కిలిచోద్య మంచు మది నిల్వక దిద్దున లేచి యత్తటిన్. 81
- క. నల్ల శాలు ముసుంగిడి, • యెల్లజనంబులను డిండి యింపొంద వసీ
వల్లభుఁడు తానె చనయె మ, • హోల్లాసపువేశ్యవాటి కున్నతిలీలన్. 82
- ఉ. భీమ దు భూవరుం డిటులఁ దీవ్రగతిం బని తద్వహంబులన్
సోరణఁడ్డపద్మతులఁ జూడఁ దొడంగ విచిత్రీలీల
స్తేయమఁ గోరికన్ మదనకేళులఁ జేయు నుండుపారలన్
భూరిసుగంధపుష్పమణిభూషణధారుల నిర్విచారులన్. 83
- వి. ఇట్లు చతురశ్రితిబందనఖద్యతిక్షుతపరిరంభజాద్యనేక కామశాస్త్ర ప్రకారం
బులం దివిలి క్రిడించుచున్నం గనుఁగొని శివశివేతియంత్రంబును బరించుచు విఫలప్ర
యత్నం దైధాతీ) వల్లభుండు కిసమనంబున వితర్కించె. 84
- క. చారులు చెప్పినవిధ మిపు • డారయ దభ్యంబ యయ్యె నన్నిటువకు నిం
కేరీతి నొసఁగఁ గల్గుదు • వారవధూమణిని వ్రతమం వడి నిల్పుటకున్ 85
- క. వెలపాలఁతి గల్గనందున, • నిలయేలెడునాజు న గు నెవ్వతె నైనం
బసిమిం దెప్పించిన నిది, • కలుషంబులకెల మొదలు గాదె తలంపన్. 86
- చ. కడునడులేయి యయ్యెనని కల్లరిజ గము కోదనిత్తుడై
కడి నందలించి పల్కునొకో? వంచనమీఱ వ్రతంబు మీడఁట
న్విడవఁగ బోలునో భుజి విశ్రుతమా నపకీర్తి నొందగా
బడునొకా! నిలకంధరునిభాశ్వదనుగ్రహ మొట్టు లున్నదో

తే. వేశ్య నొసఁగెద నని మున్న విశ్వ సింహ
బలికి యిపు డెల్లుబొంకుడుఁ బాడిదప్పి
మహా నసత్యముకన్న గల్గెమము క
నేటు సేయంగ మానవకోటులకి

తే. మును హరిశ్చంద్రముఖ్యు లౌమనుజపతులు

నిత్యసత్యవ్రతాచారనిపుణు లగుటఁ

గాదె చిరకీర్తి సకలజగంబులందు

జెంది నిర్వాణరాజ్యాభిషిక్తులైరి

89

క. కరి నాయ భట్ట రథ శిబి కాం | బర ధన మణిభూషణాదిబహువస్తువు లి

ద్దర నెన్నఁగ సతతంబులె | తిరముగ సత్కీర్తిదక్క ధీరాత్మలకుఁ.

90

క. మును దీక్షయొసఁగువేళను | ఘను డగుగురునాథుఁ డెంత కాదనినఁ

విన నొల్లక వ్రతభగం | బొనరింపఁ దలంచు టిప్పు దుచితం బగునే!

91

క. అదిగావున నవ్విటునకు | గొడుకక పట్టంపుడేవి నొసఁగి ధరిల్పి

విదితం బగుశపథము లో, | విదు లెన్నగ నిల్పికొనుట విహితం బనుచున్,

92

చ. అవతతలేంద్రుఁ డెంతయు రయంబ గృహంబున కేగి సంతత

ప్రవిమలశీలయైన తనభామిని నొయ్యన జేరఁ బిల్చి యో

ధవళసరోజసేత్ర? | విను ధర్మయుతం బగునొక్కవాక్యముఁ

దవిలిసభక్తితోడ విదితంబుగ నీ కలుగం జెప్పెదఁ.

93

చ. సరసముమీఱ నొక్కవిటజంఘము ధూర్జటిఁ బోలి నేఁడు దా

నురుతలలీల నెయ్యడల మండియు వేఁమె చేరిన స్ఫుభాం

తరమునఁ జూచి యెంతయు ముదంబున దీవెన లిచ్చి కేరుచిఁ

గులుతుగ నొక్కవారసతి! | గోర్కెనొసంగు మటంచుఁ బల్కినన్

క. ఇయ్యకొని భటులచేతికి | నెయ్యంబున ధన మొసంగి నెటి నొకపడుపుం

దొయ్యలిఁ దెచ్చుని పనిచియు | నయ్యెడ వారలను నమ్మకతిశీఘ్రమునఁ.

సీ. చని వేశ్యవాటియెల్లకు గ్రమక్రిమమున | వెదుకంగ నందు నవ్వెలఁదులెల్లఁ

బల్లవనహితలై పరిపరివిధముల | గులుతుకా మరుకేళిఁ గూడుచున్న

గనుఁగొని వ్రతభంగమునకు నెచ్చుది! | బాల వెఱచి యెంతయును వివేకిని వని

నీకు నివ్వధమెల్లఁ బ్రాకటం బలకారఁ | దెలుప వచ్చితి నతివ్రతభణితి

తే. నిందుముఖి యెన్నఁడు నెఱుంగ నిట్టివోద్య

చుగవుబ మమాయ కాఁబోలు! నైననీచు

బుద్ధితోడుత నూహించి పొసఁగ నొక్క

వాక్యమిట్లుని పల్కుమా వలనుమీఱ.

క. అనుచునుకాధీశ్వరునిం | గని మృఘురోక్తులలరఁ గాంతామణి యి

ట్లను వృద్ధయాధీశ్వర మును | వివవే శిరిగళునికథలు విబుధులవలనఁ.

97

చ. చిరతరలీల భక్తతతిచిత్తము లారయఁ గోరి యీశ్వరుం
 డరుదుగఁ బెక్కు గూపముర నహర్నిశముం జరియించుఁ దొల్లియుం
 దురితవిదూరుఁ డైనచిరితొండనినిశ్చలభక్తిజూడఁ డ
 ద్వరసుతుఁ గూరఁగా నడిగి వానికి నీడె మనోరధార్థముల్
 తే. అవిభుఁడె మున్ను పొదిలె నిమ్మవ్వసుతుని
 బూని చంపించుకొఱకునై పోయిదాని
 నధికతరహర్ష మొప్పార నన్న మొనర
 వేడుకొన్నట్టిబల్మాయకొడు గాఁడె!

99

క. అట్టివదేవునకు నీ పట్టున నిన్నడుగు తెంతపని సుగుణుండవై
 యెత్తెన నొసఁగి శశధము గట్టిగ నిల్వకొనగవలయు ఘనతరలీలకా,
 మ. నను నెంతేనియుఁ బెద్దఁ జేసి నలినీవాధాన్వయోత్తంప యి
 ట్లగఁగా దర్శమె? నీవు నాపతివి తధ్యం బేమ నీదాసి నిం
 దనుమానింపక మీమదిం గలుగునట్లత్యంత మోంబుతో
 నొనరింపదగుగాక పల్కలును రూపింప నింకేటికిక.

101

క. పురుషుడు దైవం బతడే • కరణినియోగింతు నదియె కావించుట కా
 కరయఁగ మఱియెందైనం • దరుణుల కొక్కింతయును స్వతంత్రిత గలదే!

102

క. సలలితముగ నివాపరసుఖ • ములు రూఢి నొసంగి సకలపుణ్యఫలంబు
 ల్లలిగించువిభునికంటెను • తగరుంబోడులకు వేఱ దైవముగలదే!

సీ. కాంతామణులకుఁజొక్కంపుఁబెన్నిధానంబు • పొకటంబులారఁబ్రాణవిభుడు
 నునుచుగంధులకుఁ గొంగుబంగారంబు • పొకటం బలరారఁ బ్రాణవిభుఁడు
 కమలాక్షులకు నభీష్టము లిచ్చునైవంబు • పొకటం బలరారఁ బ్రాణవిభుఁడు
 చిగురుబోడులకుఁ జెల్వగుకల్పభూజంబు • పొకటంబలరారఁ బ్రాణవిభుడు

తే. చంద్రముఖులకు బహుజన్మజన్మరిత

పటలతిమి గార్క బింబంబు ప్రాణవిభుడు

పాలకులకు వెల శేఖరమావణంబు

రాజశేఖర! పరికింప ప్రాణవిభుడు.

క. వ్రతములును దానధర్మజా • లతులితిగురుదేవతార్చనాదులు పను మో
 క్షీతినాథ! యించుకేనియు • బతిభక్తి సాటియగునె భామామణికిక.

105

ఉ. కావున నెల్లరీతులను గర్తవు నీ వెటెలానతిచ్చినం

బావసలీలఁ జేకొనర పల్కుట యెటది కాదటంచు ధా

త్రవరముఖ్య! నిక్కముగఁ దెల్పుము చింతర నేటి కీక్రియ

భావభవారి భక్తతతిపాలిట నెప్పుడుఁ గల్గి యుండఁగన్.

106

క. అన లిని జననాధుడుఁ వే, ॥ దన నొందుచు నవ్వితాలధవశేతుణ న

క్కునఁ జేర్చి వదలి క్రమము, ॥ నవియె న్మది తొట్టుపడఁగ నభినవలీలన్. 107

ఉ. ఓసరనీరువాక్షి? విను మోకులనావని! యోవధూమణి!

నీసరి యేరి మానినులు నేటొసరింపఁగ ముజ్జగంబుల

న్వాసిగ నేఁడు నాపలుకువాక్యము మీఱఁగ వేశ్యకాంతవై

భాసిల జంగమేశ్వరునిభావజకేళిఁ గలుంగఁజేయుమా.

ఉ. వారకయీపురి న్నెచట వారివధూమణి గల్గ

వారిజనేత్ర! నిన్నిటుల వంచననేయక వేడ

గోరినవారజంగమునకుం దగ నీవల నెంగదా

నేరము లెన్నె కియ్యెడల నిల్పుము మద్దన

109

ఉ. నీవుపతివ్రతాచుణి ॥ నీవలనంగ గు

గ్గివు డభీప్సితార్థములు ప్రే

భావమునందు నిల్పక కృశాచ

నావుఁడు బువ్వబోడి త

110

క. వలనొప్పనింతపనికై ॥ ఘ

నలబొజుఁగుజంగమునక

తే. పద్మదళ నేత్ర! నిన్నెడఱాని యొక్క
నిమువ మేనియు నోర్వఁగ నేర్పు పెట్టు
పరమసాధ్యవి నిన్నిట్లుపల్నినట్టి
తప్పుక్షమసేయుమా మది దయదలిర్ప.

116

క. ఈయెడ నింతయు నాపతి, | దోయకగైకొంటి వెమ్మెతో మఱి యెందెకా
నీయట్టిసుకులు గలరే, | వేయాలులోననైన విమలేందుముఖి

117

ఉ. చంచలనేత్ర? నామదికి సమ్మతిగా నిపు డొక్కమాట యూ
హించి దయ న్వచ్చింపుము మహిం జిరకీర్తులనేకభంగులకా
నించు మటం

లింఁచఁగ

తే. క్షీ

యూ నీలమధువృతవేణి నేరుపు
గని యిట్లనె బోడబాడలన్.

118

బు సేయుచుండి,

కలదిదియుఁ

నొనంగఁ,

ర.

119

ధేయకొఱకు లోకంబు లెఱుఁగ

ంతినిబుగ్గు నొనర నమ్మి

చుచునువా గొలుచుచున్న

నిజభక్తవరదు డైన

నీ. జన

ఘన మైనపచ్చవికడియంబు లిరవుధా • బెట్టై జేతుల నొక్కబిసరుహాక్షి
కమనీయరత్న సంఘటిత మై చెలువొందు • మొలనూలిడియె నొక్కమాహనాంగి

తే. పాదములనందియలు బెట్టై భామయొకతె
నుదుటఁ జేర్చుక్కనిడెనొక్క సుదతిమతీయఁ
బేరుగలభూషణఁబల్లెఁ బ్రేమ నిడిరి
రమణు లింపార నప్పు డారాజసతికి.

వ. ఇట్లగణ్య శృంగారణారిణియైనంతరంబు.

141

సీ. ఘనసార చందనకన్తూరి కాముఖ్య • దివ్యగంధంబులు దిశలఁ బర్వఁ
గింకిణీనూపురకేంకాలనాదము • ల్కడునింపుమీఱ నొక్కటఁ జెలంగ
ఘనరత్న నికరసంఘటితి మై తనరారు • నవ్యకాంచనభూషణములు మెఱయ
భూరికుంతల బణధభారంబుచే మించి • మంద మై నడకలు సుందడింపఁ

తే. భీమచకుంభయుగళంబు పేర్కిఁ బొదల

లలితశృంగారలీలాసములను

వాసి మీఱంగ నమ్మహీపరునికడకు

ఁతి యరుదెంచె మదనునిదంతి యనగ.

142

క. ఈరీతి నతులతరశ్శం • గారము దనరారవారకాంతయుఁ బోలెం

జేరి తనయెదుట నిలీచిన • నారీమణి జూచి ధరణినాఁధుడు వేడ్కన్

143

క. ఈలలనారత్నం బీ • నీలాలక బూవినిద్రానీలజముఖి యీ

లీలావతి తగు నాఁ దన • పాలిటిజంగమున కంచుఁ బ్రణుతిచి వెసక.

144

తే. భూమి విభుఁ డంతదన యంతిపురమువెడలి

నైలఁతఁ దోడ్కొని యరుగుచో నింగిమండి

చూచి సురకాంత లెంతయుఁ జోద్యమంది

యెల్లవారును దమలోన నిట్టులనిరి.

145

సీ. ధారుణీశ్వరుబుద్ధి పూరి మెసంగెబో • సరగ నెందుండియో

చేరి వారాంగిఁ గోరినతటి నియ్య • గొనకొని యెచ్చట గో

తనభక్తి చెడకుండ బడివడి వేశ్యగా • నిల్లాలిని నొసంగె ని

మొప్పును ననువార లొకకొందఱును భా • చాన దా

తే. డేటికి నొసంగు ముద్దియ లిద్ద టగుట.

జేసి వారలు తమలోన జెలగి పోరు

చున్నఁ గన్గొని యిపు డిచ్చుచున్నవాఁడు
గాని నిక్కంపుభక్తి కాఁగలదె యిటుల?

186

క. ఇచ్చిన నిరువుర నొక్కట | నర్పుం బగుభక్తితోడ నర్పింపక యీ
క్షుతములు తగ వనుచున్ | మెచ్చక యొకకొంద టేమిమే లనువారున్ 147

చ. పురములు వాహనంబులును భూమణము ల్ధనధాన్యము ల్నువాం
బరములుఁ బాడిధేనువులుఁ బ్రార్థనసేయక జంగమయ్య యే
తెఱఁగున వేళ్ళఁ గోరి నతిధీరత నట్లతఁ డింతిఁ గోరినన్
ధరణిపుఁ డెట్టు లయ్యుకొనె! దానవిపల్కెడువారుకొందఱున్ 148

క. ఇయ్యకొని వారసుందరి | యెయ్యెడలం గల్గుకున్న నిల్లాని నిటుల్
చయ్యఁనొసగుటఘనతయె | యియ్యిలపతికనుమఁగొందఁటెన్నెడువారున్ 149

నీ. ఆహూదరువా నేత్రయైనఁ గా దన కిట్లు | పరివెంట వేళ్ళయై భగ్యగతిని
జనింఁత భక్తియే యనువారు కొందఱు | గట్టిగా భక్తివార్గంబు వ్రాని
నప్పుడేభక్తుండు చెప్పినవిధమెల్లఁ | జేసిన నిల్లాలు నేయకున్న
నదియపోచిత్తిని యనువారు గొందఱు | సతికి భక్తు నొక్కచుతియై నఁ
తే. గల్లు నభిమతి మిది కల్లగాదు నృపుఁడు

లీల నీజగంబునకు నిల్లాలి నొసఁగి

వారుని మెప్పించి బొందితో నరుగఁ గలఁడు

సరగఁ గైలాసమున కెల్లజనులు నెఱుఁగ

150

క. అనువా రొకకొందఱు నై | కనుఁగొన నవ్వేళ నృపతి | కాంతాచుణిఁదో
డ్కొని చని యలజంగమరా | యని సన్నిధి నునిచి యిట్లు లనియెంద్రీతిన్ 151

క. తగుచిగురుబోడిఁ దెచ్చితి | నొగి మీకుఁ బరిగ్రహింపుఁ డోసామి యనన్
నగుమొగ మలరఁగ నపు డజ్జగతీపతితోడ మోగించుద్రుఁడు బల్కెన్. 152

తే. రమ్మ భల్లాణ నిక్కంపులాజ వనుచు

ని జాల నీమాట వమ్మియుంటి

వయ్యెఁ బడతి నే నేగి యిపుడు

రాజమొంతైన మానగలదే?

153

దను | మం గడు నిబ్బంగి జాలకఁజూచితో తలఁపన్

సంగతినల వారు మానసము నామిఁదన్. 154

తో నీరాకఁ | గామమండఁగ మాడుకన్నలయ్యెఁ

మేను సగనుయ్యెగళమూలమునఁ జందునిలుకడయ్యె

వలనొప్ప మునుపటివగ దప్పె వలపును • విరిగెడు నడురేయి సరవి నయ్యె
నాకేటి కీవేశ్య నీకేటినిజభక్తి • బూటకంబులచేతఁ బ్రొద్దుగడపి

తే. నాఁడవింతియకాక భూనాథులెచట?

వ్రతములెచ్చట? ఘనశైవమశిము లెచట!

నెందుఁ గొఱకానిపొలఁతుక నిటులఁ దెచ్చి

యందుకొమ్మనువా రెందునైనఁ గలరె.

155

వ. అని వెండియు నిట్లనియె.

156

తే. అనవలసి నిన్ను నిటువలె నంటిఁగాక

తగునె వేశ్యలతోఁ బొందు తాపసులకు!

నలసితివి భూప! మాకునై యధికముగను

దీనికొమ్ము నీవైన బూని యిఁకను.

157

సీ అనువిటవరుఁ గన్గొని వినయొక్తిని • ట్లును మహాభీతుఁ డనువుమీఱ
నయ్యలు మీ రెట్టులాడిన దగుఁ గాక • క్షీతనయ్యలకుఁ దెచ్చుచిగురుబొండ్ల
నవ్వముగాఁ జూడ న్నగ్గంబు మాకును • దవిలి మీకిట్లాడఁ దగునెమము?
నాకలి గొన్నచో నన్న మెవ్వరికైనఁ • గలిగిన నిఁ గాదు నుమ్మా

తే. మీమదికి సంతసం బైనమీన శేత్ర

నరయుచుండంగఁ దడవయ్యె నయ్య

దప్పు లెన్నక కైకొమ్ము తరుణి నిపుడి

కరుణనని భక్తి నడుగుల కరగుల

158

క. నృపతిఁ గృపఁ జూడ యపుడా!

తిపనకులవర్య! తోయఁగ • ని

ఉ. కావలె నన్నమాత్రిమనల

జీవదశాక్షిఁ దెచ్చి

భావజుచేతి మేలిను

జీవదశాక్షిఁ దెచ్చి

లే. చెలగి జగములు గెలువంగఁ దలచియిడిన

మరునిబలుసింగిణీవిండ్లు తరుణిభూమలు

కడఁక నవ్విండ్లఁ బూన్చినకలువతూపు

లీపయోజాననమిటారిమాపు లరయ.

163

క. చిగురాకు కంపుబింబము | పగడంబును జెందిదరమును బంధూకము ని

మ్మగువయధర్మము తోడుతఁ దగు నే తుల యనఁగ నెట్టితావుల నైనఁ. 164

క. పలువరుస మొల్ల మొగ్గల | పలువరుసలఁ గెల్వఁజాలు భామినినునుజె

క్కులు తళుకుటద్దములతోఁ | గలహించుం దొమ్మిడులను గర్నములెందు 165

లే. చెలువపలుకులు గండుఁగోయిలల నేలు

నెల తచిరునవ్వు లేతవెన్నెలల నవ్వుఁ

గలికకంతంబు నలరు భిన్న

ముఁగఁ గావించునెంతయుఁ జలముమీఱ.

166

చ. పరువడి వంచితంబు లగుబాహుమృణాళములాప్ప గొప్పలై

యతుతను వ్రేలు మాక్తికపుహారములంచులఁ జీరులాడఁగా

గుఱుతుగ నొందికుచకుంభయంగం బలకు న్మనస్సరో

వరమును

చెలువం బగుతామరి మొగ్గలో యనఁ

167

సీ. నునునల్లచీమ

నిసుక తిన్ని

మొఱు

నా

గాయ | వళు లబ్ధివీచి కావళుల నేలు

లిలునులు | కరితుండముల నెద్దులరయు దొడలు

ను జంఘలు | పొదయుగ్మము కచ్చపములదోలు

కంబుల | నడలు గాయంచల దొడరి యెంచు

నేయు

కాంతి

దన

168

నిగ్మహమునకు మము! దో

తే. యొడయఁ డిప్పుడుబాలుడై యుండి పొగులు
చున్న వాడనఁగ్రమ్మర నువిదతోడఁ
ధరణివంశాంబునిధి శీతకరణుఁ డైన
ఘనుడు భల్లాణధారుణీకాంతుఁడనియె.

85

క. బాలుని కివ్విటపద్ధతు • లేలా వల దనుచుఁ జెక్కు లిరుగడ నొనరన్
వేళిలుమును వేసిఘృతమును • బాలును బోయుము చెలంగి బాలేందుముఖీ

96

తే. నావుఁడు లతాంగి యిట్లును భూవరేణ్య
పాలు ద్రాశఁడు కొట్టంగఁ గేలు రాదు
మూఁడుకన్నుల నలరి యున్నాఁడు చూడ
నితరులకుఁ జెల్ల దివ్వింత యినితయైన

తే. అనుడునృపుఁడింతిఁదోడితెమ్మనయొడయని
నివ్వలికిమూఁడుకన్నుల యీశ్వరుండు
వెట్రిగొఱిను జేసినన్ వేశ్యనడిగి
కొసరి మనభక్తి దెలియంగఁ గోరినిటుల.

16

క. అనుటయు బాలునిఁ దోడ్కొని • వనితారత్నంబు వేగ ద్వారకము వెడలన్
ఘనుఁ డాశంఖుఁడంతట • మునుపటితినసులుతచందములుమానె వెనన్.

18

సీ. జడలలో మిన్నేలు బాబిల్లుసికపువ్వు • పులితోలు నునుకాలు పునుకసరలు
చేత సుమ్మెనవారు చిలువనూడిగములు • నొసటమిక్కిలికన్న విసపుగుతుక
వెలిమిడి మెయిపూత తెబగుబ్బ • తత్తడి సగమేన గట్టులహమిపట్టి

మొగమునఁజిలునవ్వు మిగుల గూరిమి • చూపువన్నెమీ తెడుపాఁపజన్మదములు

తే. నలర నలువయు వెన్నుండు నఖిలనురులు
మునులు ప్రమధులుగొల్వసమ్మోదమునను
భవుఁడె సాక్షాత్కరించెఁ గృపాసమగు
డగుచుభల్లాణు పెరుట నత్యద్భుతముగ.

తే. అవ్విధంబునఁ బ్రత్యక్షమైనయట్టి
యవ్విరూపాక్షుఁ గాంచి సాష్టాంగమొఱిగి
ముదముతోమఱతఁ గేల్గోయి మొగిచియవని
నాయకుండిట్టులనినుతి సేయఁదొడగె.

చ. జయ జయ నీలకంఠ! పురకాసన! శంకర ద్విశ్భయంకగా!
జయ జయ శాంభవీరమణ! చంద్రవిభూషణ! భక్తపోషణా!
జయ జయ దేవదేవ మదసామజభంస! యోగిరంజరా!

జయ జయ ఫాలనేత్ర! విలసద్గుణమండలన దైత్యఖండనా.

192

లయగ్రాహి. వారదతుషారకలపారదపటీరతి కారదవికాల తరనీరదనిభాంగా! వారణ
సురాహితవిదారణ! జగద్భరణకారణ! మహాభయనివారణ! భృతైణా! నూర!
గణనాథ! శ్రుతిపారగ! జగన్నత ఘనోరణవిభూష! రిపుహార! గరళాంకా!
పారసభవార్పిత! సుధీర? సముదంచితకృపారససమగ్ర ఘనసారసమహాసా.

ద డకము. జయ గిరీశ! నురేశ ముఖ్యమరస్తోమమాభిస్థితి స్నిగ్ధచామిక రోదగ్రర
త్నప్రియుక్తావతంసప్రభాసంచయాంచత్పవాంభోరుహ! భక్తలోకామరోర్వి
రుహ! హరనీహర కర్పూర డిండిరమంబాగ గోక్షీర హారావళి చారుకీర్తిప్ర
కాశ! మహేశ! కపర్దాంచి తేంద్రప్రభామండలప్రస్ఫుటద్వివ్యకల్లోలిరీకైర
వేందీవరా! ధీవరా! గ్రావరాట్కన్యకాచారువక్షోరునాద్వంద్వతిస్తాంగరాగ
ప్రదీప్తాయదోరంతరా! సంతతోద్యత్సరోజాతాండభాండోదరా! భూరివే
దండ చక్రంబరా! తాండవాదంబరా జంభజద్రోహోభావిడంబోజ్వలత్కంఠ
హాలాహలా! వాలఖిల్యాదియోగీంద్రవృత్పంరజేందిందిరా! సుందరాకార!
లోకైకవీరా! నువర్నాద్రిధీరా! భుజంగేంద్రహావా! మహోదరా! వారాశిగం
భీర! శారాయణసోత్త్రాత్రాంచితానందచారిత్రి నీదివ్యచారిత్రిముల్ శ్రుశ
వాగీశ భోగీశదేవేశులుక్ వర్షనల్ సేయఁగాఁ జాలరే నీనెంత వాడెక్ మహా
మాధుడెక్ నీవు కారుణ్యభావంబుతో నన్న రక్షింపనూహింపనీరీతిఁబ్రత్య
క్షమైనిల్చి బ్రహ్మాదులుక్ సిద్ధయోగీంశ్రులున్ గానంగలేకుండునీపాదకంజా
తయుగ్మంబువీక్షింపఁగాఁజేయుటంజేసి నేధన్యతం జెందితిక్ బూనిలోకంబు
లుక్ సత్పదార్థంబుగానంగలేకుండుచందాన నత్యంతిమాయాంధకారంబుచేజి
క్కితిం గానఁగాలేక దైవంబు లంచుక్వడిక్ తాలనెల్లక్ సమర్పించియందే
మియుక్ మేలునొందంగలేకుందురెంచక్ ఘుమల్ గొందఁజేమైననుజ్ఞానదీపం
బు దీపింపఁగాఁజేసి తత్త్వంబును గాంచి వాఙ్మార్గముల్ గొందుగానందలీల
చినానందునిక్ గొల్చి ముగ్ధుక్కి కాంతామణిం జెంది శశ్వద్విభూతింబ్రకాశిం
చుచున్నట్టిసద్భక్తసంఘంబులంబోలె నన్నుం గృపాదృష్టివీక్షించి రక్షింపు మీ
శా! వియత్కేశ! పాపాఘరాశా! నమస్తే నమస్తేనమః॥ 194

క. ఇచ్చెద నేవరమయినను • హెచ్చుఁగ బ్రార్థింపు మిప్పు డిమ్ముగ మీతో
నేచ్చటనైనం దుల యన • వచ్చు నిజం బైనభక్తవరు లిఁగ గలరే? 195

చ. అడిగిన లేదటంచు విడనాడక నీదగుభక్తి చక్కఁగా
గడుఁ గడముట్టఁ జేసితివి కాతుకముం జెలువార మేలు నీ
పడఁతిని వారకాంతగఁను జౌధి నొసంగితి వన్నసంశయం
బుడుగుము ధారుణీతలవరోత్తమ! నిక్కము మానసంబున్. 196

తే. నుతుడనై యంటి నీకిపు డతులితముగ
జనకుడవు నీవు నీసతి జననిమాకుఁ
దిరముమీఱంగ నమ్ముమాదేవితోడ
సాటిసుమ్మధరిత్రీశ నేటునేయ!

197

చ. అవి కృప! జేసి శంభు డపు డంబిక కిట్లను నోవెలంది? యి
య్యినకులనాఘచంద మిపు డిమ్మలరం గనుగొంటె నేను వే
శ్యను వెసఁ గోర నియ్యకొని సద్గణికాంగన గల్గకున్నచోఁ
దనకులకాంతినే యొసఁగె దధ్యముగా వెలయింతిబాగుగఁ.

198

క. ఇతి డింతివిరహయోగుం • డితనికి మనలోన మిప్పు డిత్త మె యనినం
బతిపల్కులు తగ వివిపా • ర్వతి కానిట్లనియె మిగుల బ్రమదముతోడఁ.

199

సీ. ఇందుకిరీట! నీ కేభక్తవరుడైనఁ • బ్రాణం బొసంగును భాగ్యమొసఁగుఁ
దలఁ దెంచి యొసఁగునులలిడనూజునిఁగూఁగఁ • గావండియొసఁగునుగానియిటుల
మానంబు దిగనాడి మోవి నీరాయ • మాన మిచ్చుటఁజేసి మానవేళు
డధికః శృలభక్తుఁ డత్యంతిసజ్జనుం • డితనికి మనలోక మియవలయు

తే. పనిన శర్వాణిపలుకుల కలరె నభవుఁ
డంతయునును బ్రహ్మను లభినుతింప
దొగలుముకుళింపబద్ధముల్ తగమాసింప
ధరణియుదయాది డైదోఁచెదతక్షణంబు

సీ. దివి నప్పకోజుల్ దవిలి స్పృత్యంబాడఁ • గరమొప్పు గంధర్వవరులు పాడ
సకలదేవతలును ప్రకటించి పొగడంగ • శుభలీల దివ్యదుందుభులు మ్రోయఁ
బుడిమి నెల్లెడలను బువ్వున్నంబొప్ప • నరులెల్లఁ దలరెత్తి యరసిమాడ
బళ్ళాణవరణీశుభానల నిరుపమ • భర్మవిమానముపెరి వేడ్క

తే. దనర నెక్కించుకొని కడు ఘనతమ
బూని భల్లాణుతో జగంబులునుతిం
దనర వృషభేందు డెక్కి భూతల్
భవుఁడు వేంచేసెఁగైలాసభవమున

సీ. అనిన నయ్యాశ్వరుం దానందచిత్తుడై
భల్లాణభూపాలుఁ బ్రమథులలోఁ బెద్ద
మంగళగీతంబు రంగనల్ వెసఁ బాడ
నిరుగడ బ్రహ్మదిశురలు నేవింపంగ

తే. రమణతోఁ దాసె గత
జగములన్నియు నేలుచు

దానును ఘనతతోడ
పట్టంబుగట్టిమిగుల
లు సరవి మ్రోయ
బలుబలసి కొలవ

రత్నసింహాసనస్తుడె రాజసమున

నవిరళం బగుకుణలీల, దవిలి యుండె.

202

సీ. అనుచు నూతుడె నైమికారణ్యవాసులై | యలరుచుండెడు శౌనకాదులకును
రమణీయ బసవపురాణోక్తమైనయీ | బల్కాణకాయభూపాలచరిత
వినిపించు క్రమమున బనిమీక్ష నానేర్పు | విధమున రచించి విమలభక్తి
దనర మీ కొసగితి దగ మీర లిందుల | తప్పుల తుమచేసి దయదలిర్ప

తే. నిమ్మహాకావ్య మెప్పుడు నిద్ధరితి

నేర్పుతో విస్తరిల్లి బుధేంద్రులెల్ల

బాగడనాచంద్రతాకార్క మగుచునుండు

నటులనొనరించి మముబోవువయ్యశర్య!

203

క. నరవరునకుఁ గృతు లిడి యి | ద్ధరణిం గవివరులు సంపదలఁ బొందుదు శా
నెటి నిహపరసుఖములకై | యురుబుద్ధిని నీకు గావ్య మొస గితి నభవా!

204

క. ఈకథఁ జదివిన వ్రాసిన • బ్రాకటముగ వినినయట్టి భవ్యులకల్లక
శ్రీకరముగ నభినుతిములు • చేతురగాఁ జేసి కరుణ జేయు మనంతా.

205

వ. అని యివ్వధంబున విన్నవించి.

206

క. కరతలభరితకురంగా! | చిరతరకరుణాంతరంగ! సింధునిషంగా!

కరిదనుజమదవిభంగా! గురుజనహృత్పిద్యభృంగ! కుక్కుటలింగా.

207

మణి మురహరశరవర! మునిజనశరణా! • సురపరవరద! కుసుమసంహరణా!

చిరతరిగుణ! విలసితకరహరిణా! • పరమపురుష! నిరుపమశశిభరణా?

మాలిని. సదమలతరరూపా! సర్వలోకప్రదీపా!

ముదితబుధకలాపా! సర్వసత్యామపాలా!

విదళితఘనయశోద్యుతద్యుతావా!

కదనతలశయనామర్యచాపా!

209

గద్య. ఇది శ్రీమతు... ర వర ప్రసాద లబ్ధ కవితాసామ్రాజ్యధురం

ధర ఘన యశోబ... గోత్ర పవిత్ర కూచిమంచి గంకనా

మాత్య పుత్ర... తిమ్మయనామధేయ ప్రణీతంబైన

రాజశేఖరవిలాస... కావ్యంబునందు సర్వంబును

సంపూర్ణము.

మంది.

మనము ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావర్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA122B181
పుస్తకం పేరు	రాజశేఖర విలాపము
తారీఖు	29/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	69
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
భాక పేజీలు	II
లేని పేజీలు	13 TO 18 51,52 55,56 69 70 75.76
తయారు చేసినవది	Soumya
పేజీలు విడదీసినవది	Soumya
ప్యాన్ చేసినవది	Heena
పరీక్ష చేసినవది	DAVEED
పేజీలు పరిచూసినవది	
క్లెయింగు చేసినవది	
ప్యాకింగు చేసినవది	
పరిస్థితి	good